

fremtiden starter her...

DANSK ERHVERVS DIGITALE POLITIK

VÆKST GENNEM DIGITALISERING

**DANMARK
DIGITALT**

**DANSK
ERHVERV**

DANMARK DIGITALT	5
Digitaliseringen kan ikke stoppes	5
Digitalisering med øje for mennesket	6
Vi har brug for en samlet digital plan for Danmark	7
Skab grundlaget for fremtidens digitale vindernation	7
VERDEN ER AF LAVE – FRA EDB TIL DIGITAL FORANDRING	8
Ind i skærmen – ud i verden	8
Teknologier, der forandrer spillereglerne	8
Virtual reality og augmented reality	9
Internet of Things	9
Kunstig intelligens	9
Digitale assistenter	10
Cloud computing	10
Intelligent brug af data	10
Fysiske hjælpemidler – exoskeletter, robotter og selvkørende biler	10
Det offentlige som platform for innovation og samarbejde	11
VI SKAL UDDANNES TIL FREMTIDENS DIGITALE DANMARK	12
Danskerne skal være it-kompetente – og det koster penge	12
Den digitale folkeskole: Fra generation swipe til digitale skabere	13
Gør erhvervsuddannelserne mere attraktive gennem digitalisering	15
Voksen- og efteruddannelsessystemet skal følge med tiden	17
Mere STEM og it i de videregående uddannelser	19
VI SKAL SIKRE ADGANGEN TIL KVALIFICERET DIGITAL ARBEJDSKRAFT	21
Boost digitaliseringen med udenlandske talenter	21
Få eksisterende digitale kompetencer ud i virksomhederne	23
VI SKAL BYGGE EN EFFEKTIV OG DIGITAL OFFENTLIG SEKTOR	24
Skab bedre samspil mellem private virksomheder og den offentlige sektor	24
Lad ny teknologi løfte velfærdsopgaver	27
Gør lovgivningen digitaliseringsparat	27
VI SKAL SKABE BEDRE MULIGHEDER FOR INTERNATIONALE DIGITALE VÆKSTEVENTYR	29
Styrk den digitale eksport	29
Skab et digitalt indre marked	30
Styrk den europæiske e-handel – med fair konkurrencevilkår	32

VI SKAL ÅBNE NYE DIGITALE MULIGHEDER FOR DANSKE VIRKSOMHEDER

36

Gør data til et råstof i den offentlige sektor	36
Udnyt sundhedsdata på tværs af siloer	38
Læg en strategi for deleøkonomien (platformsøkonomien)	39
Slip teknologien løs: Bedre rammer for innovation	41
Priorité den offentlige forskning	42
Læg rammerne for en ny type finansiel sektor	43
Styrk den digitale parathed i mindre handelsvirksomheder	46

VI SKAL BYGGE DIGITALE MOTORVEJE TIL FREMTIDEN

47

Udryd barriererne for fortsat udvikling af teleinfrastrukturen	47
Byg fundamentet for fremtidens Smart Cities	49
Gør Danmark til digitalt forsøgsområde på transportområdet	51

VI SKAL SIKRE DE ØKONOMISKE RAMMER FOR DIGITAL UDVIKLING

53

Styrk den digitale udvikling gennem lavere skattetryk	53
Styrk investeringslysten med et enklere skattesystem	55
Skab bedre økonomiske rammer for innovation	57

VI SKAL UDNYTTE DE DIGITALE MULIGHEDER, DER ALLEREDE FINDES

58

Brug eksisterende data intelligent	58
Let byrderne med digitale indberetninger	60
Før arbejdsmiljøreglerne ind i en digital tidsalder	62
Skab en vision for ressourceeffektivitet og genanvendelse	62

VI SKAL SKABE DEN NØDVENDIGE SIKKERHED OG KONKURRENCE

65

It-sikkerhed er et fælles ansvar	65
EU's persondataforordning skaber nye rammer for it-sikkerhed	66
Styrk it-sikkerheden i den offentlige sektor	67
Udnyt mulighederne i NemID og NemLogin	67
En fair og velfungerende digital markedsplads	69

DANMARK DIGITALT

DANSK ERHVERV PRÆSENTERER 130 POLITISKE FORSLAG TIL AT GØRE DANMARK TIL EN DIGITAL VINDERNATION.

Digitalisering, disruption, automatisering, machine learning, augmented og virtual reality, big data, Internet of Things. Begreberne er mange, når man skal beskrive den hastige og omsiggribende digitale og teknologiske udvikling i samfundet i disse år.

Et digitaliseret samfund er et mere produktivt samfund. Gevinsterne ved øget digitalisering kan være af en størrelsesorden, vi i dag knap kan fatte. Kan vi forestille os et erhvervsliv, der er 100 gange mere produktivt end i dag? Eller en offentlig sektor, der kan løse de samme opgaver lige så tilfredsstillende som i dag med en tredjedel så mange ansatte? Det lyder vildt – og det er vildt – men det behøver slet ikke være urealistisk.

Gevinsterne handler dog ikke kun om økonomi. Nye digitale løsninger kan også resultere i en bedre sundhedsbehandling, bedre undervisning, større tryghed, flere valgmuligheder og mange andre gevinster for danskerne. Et Danmark, der griber de nye teknologiske muligheder, bliver et bedre Danmark for alle danskere.

DIGITALISERINGEN KAN IKKE STOPPES

Det sker allerede lige for øjnene af os. Digitaliseringen er i fuld gang med at ændre den måde, vi lever, arbejder, kommunikerer og handler på. Udviklingen skaber nye forretningsmodeller og -muligheder og skaber nye dynamikker i eksisterende forretningsmodeller og brancher. Det mærkes i underholdningsindustrien, hvor streamingtjenester har erstattet videoudlejning og udfordret både etablerede udbydere af flow-TV og salget af cd'er og dvd'er. Det mærkes i markedet for transport og i hospitality-sektoren, hvor nye koncepter som Airbnb og BlaBlaCar har gjort deres indtog. Og det mærkes i detailhandlen, hvor e-handlen vokser med tocifrede årlige vækstrater.

Halvdelen af Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder har de seneste år ændret opfattelse af, hvem der er deres nærmeste konkurrenter: Hele 45 pct. har fået konkurrence fra virksomheder fra andre brancher. Fire ud af ti af Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder har automatiseret en eller flere funktioner eller processer inden for de seneste to år – lige så mange forventer at gøre det i løbet af de næste par år. Og hver tredje virksomhed oplever mangel på kompetencer som en barriere for yderligere digitalisering.

”You snooze, you lose”. Udviklingen løber stærkt, og vi skal løbe med.

Gevinsterne handler dog ikke kun om økonomi. Nye digitale løsninger kan også resultere i en bedre sundhedsbehandling, bedre undervisning, større tryghed, flere valgmuligheder og mange andre gevinster for danskerne.

DIGITALISERING MED ØJE FOR MENNESKET

Men vi skal med alle sammen. Vi skal ikke digitalisere for digitaliseringens skyld, og digitalisering er heller ikke til for at genere borgere og virksomheder. Samfundet har et stort ansvar for at sikre, at befolkningen oplever digitaliseringen som en fordel og ikke en ulempe. Når vi taler om at høste gevinsterne ved digitalisering, skal der også være tale om reelle gevinster.

For danskere uden de store digitale forudsætninger kan digitalisering let blive en kilde til bekymring. De kan frygte at blive overflødige på arbejdsmarkedet, blive utrygge i mødet med Digital Post fra det offentlige eller miste det økonomiske overblik, når alle betalinger sker elektronisk, eller når parkeringsafgiften kun kan betales via en app på en smartphone. Samtidig kan mindre virksomheder opleve myndighedernes krav om elektronisk indberetning og kommunikation som byrdefuld, selvom netop disse krav kan sikre virksomhederne nem adgang og overblik over væsentlige forhold.

Historien har vist, at jobfunktioner forsvinder og erstattes af nye. Derfor skal danskerne løbende udvikle deres færdigheder, så ingen væltes omkuld af digitaliseringsbølgen, men i stedet formår at ride på den. Ingen brancher kan længere frasige sig behovet for livslang læring. Den digitale dannelse skal ind allerede i grundskolen.

Tryghed er afgørende. Øget digitalisering forudsætter, at alle føler sig omfavnet, og at der er tænkt på en løsning til dem. Danskerne skal være trygge ved den digitale udvikling og nære tillid til, at deres personlige data bliver behandlet sikkert og ordentligt af myndigheder og virksomheder. Det er en selvstændig samfundsopgave at bidrage til at udvikle en kultur, hvor datasikkerhed og sikker adfærd på internettet er en naturlig del af borgernes dagligdag.

VI HAR BRUG FOR EN SAMLET DIGITAL PLAN FOR DANMARK

Danmark har gennem de seneste årtier været et af verdens rigeste lande, og vi har ligget højt på digitale verdensranglister. Men vi kan ikke forvente, at gammelkendte løsninger og måder at gøre tingene på er tilstrækkelige til at sikre samme høje velstand i fremtiden. Tværtimod ser vi, at væksten er lav herhjemme og i Europa, og at det i mange tilfælde er andre dele af verden, der formår at udklække og tiltrække de dygtigste digitale talenter og nye digitale virksomheder. Prisen for ikke at være med i front er øget, fordi vi risikerer, at de højproduktive og globale arbejdspladser og virksomheder kommer til at ligge andre steder end i Danmark. Fysisk nærhed betyder ganske enkelt mindre i en digital verden.

Derfor skal vores ambitionsniveau også være højere. Vi har brug for en samlet digital plan for Danmark.

I denne rapport præsenterer Dansk Erhverv en række forslag til en sådan samlet plan. Vi skitserer, hvilke indsatser der er behov for, og hvilke områder der skal justeres eller reformeres. Og vi viser de potentialer og muligheder, vi som samfund kan opnå, hvis vi formår at slå ind på den rette digitale vej. Vi præsenterer i alt ni elementer, der tilsammen indeholder intet mindre end 130 konkrete politiske forslag til, hvordan Danmark kan blive til en fuldblodsdigital vindnation. Det er ikke en fuldkommen plan, for meget kan og vil ændre sig over de kommende år. Men det er et sted at begynde.

Vi skal sikre, at danskerne har de rette kvalifikationer til at håndtere fremtidens krav om konstant og accelererende udvikling. En opgradering af alle kroge og hjørner af uddannelsessystemet er tvungne nødvendige, hvis vi i Danmark skal kunne udnytte de digitale muligheder på lidt længere sigt. Vi skal sikre den mere kortsigtede adgang til kompetente medarbejdere allerede i dag. Den offentlige sektor skal digitaliseres i hidtil uset omfang, og vi skal bane vejen for, at nye teknologier finder vej ind overalt i den offentlige opgaveløsning – fra myndighedsudøvelse til pleje til indberetninger til socialrådgivning. Vi skal sikre, at så meget lovgivning som muligt tillader og muliggør denne udvikling ved at være så digitaliseringsparat og så enkel, som tænkes kan.

Vi skal fremme vores digitale eksportmuligheder og styrke den internationale e-handel og sikre et mere velfungerende digitalt indre marked. Vi skal sørge for, at data kan flyde frit, så de kan bruges effektivt af både offentlige myndigheder og private virksomheder. Vi skal strømline innovationsindsatsen og prioritere forskningen. Vi skal lege med reguleringen, så vi kan få de mest effektive finansielle løsninger udviklet. Vi skal investere massivt i den digitale infrastruktur. Vi skal skabe de økonomiske incitamenter til kreative investeringer. Vi skal sikre, at rigide regler ikke står i vejen for allerede eksisterende teknologier og digitale løsninger. Og alt dette skal vi gøre uden at gå på kompromis med sikkerheden og den sunde konkurrence.

SKAB GRUNDLAGET FOR FREMTIDENS DIGITALE VINDERNATION

Der er med andre ord behov for en ambitiøs og mangestregen indsats, såvel i erhvervslivet som fra politisk hånd. Indsatsen er høj, for det er i disse år, vi lægger grunden for Danmark som en digital vindernation – eller mister fodfæstet og taber terræn til dem, der bedre formår at gribe de digitale muligheder. Hvis vi håndterer mulighederne korrekt og formår at gennemføre den rette digitale politik, vil udviklingen skabe store gevinster for vores samfund.

En så omfattende omstilling som den, der forudses, kræver investeringer. Mange tiltag og politiske forslag handler om at tilpasse regulering og love eller på anden vis indrette samfundet på en smartere eller mere digital måde. Det er imidlertid også vigtigt, at vi økonomisk prioriterer de initiativer, der skal sikre Danmark et stærkere afsæt til at få succes i en stadig mere digital tidsalder.

For at sikre at der laves en fælles og tilstrækkelig omfattende digital vækstplan, frem for at hvert initiativ besluttet og finansieres for sig selv uden et samlet overblik, bør der skaffes en samlet finansiering, som udmøntes over en længere årrække. Med inspiration fra Globaliseringspuljen bør der således oprettes en Digitaliseringspulje i størrelsesordenen 50 mia. kroner, der udmøntes over de kommende år. Pengene bør udmøntes ved brede aftaler i Folketinget, der vil række ud over de kommende folketingsvalg frem mod 2025, og midlerne kan bruges til de initiativer, der er skitseret i det følgende eller til andre og mere presserende prioriteringer, vi ikke kender endnu. Hele pointen er, at Digitaliseringspuljen skal sikre, at vi flytter penge fra den analoge verden til den digitale fremtid; vi skal understøtte fælles spring, så synergier udnyttes.

Det er mange penge over mange år. Men store gevinster fordrer store investeringer. Og denne finansieringsmodel vil have den fordel, at der skabes grundlag for en samlet digital plan for Danmark i stedet for små hop fra et forslag til det næste. Desuden vil det sikre fleksibilitet i lyset af, at den digitale udvikling går så stærkt, at der om ganske få år kan vise sig nye, uventede og overraskende behov eller muligheder. Hvis finansieringen aftales nu, og den konkrete udmøntning sker gradvis med hensyntagen til den digitale udvikling, vil man kunne håndtere de udfordringer, der med absolut sikkerhed vil manifestere sig.

Dansk Erhverv foreslår

- Der bør formuleres en samlet og ambitiøs digitaliseringsplan for Danmark.
- Der skal etableres en Digitaliseringspulje i størrelsesordenen 50 mia. kroner, der udmøntes over en årrække til sikring af Danmarks digitale spring ind i fremtiden.

VERDEN ER AF LAVE – FRA EDB TIL DIGITAL FORANDRING

NYE DIGITALE TEKNOLOGIER ÅBNER UANEDE MULIGHEDER OG ÆNDRER SPILLE-
REGLERNE I VORES SAMFUND – FRA CLOUD COMPUTER TIL KUNSTIG INTELLIGENS.

Fra 1960'erne og frem til for nylig handlede digitalisering primært om at putte papir ind i computeren: Kassekladden og skrivemaskinen blev til det digitale bogholderi, e-mailen erstattede fax og brev, og nethandel blev den digitale storebror til postordrekataloget. Fokus var på at gøre ting hurtigere, billigere og mere effektivt. I takt med faldende priser og øget modenhed er disse basale teknologier blevet hverdag for de fleste virksomheder.

Men digitale teknologier udvikler sig eksponentielt. Et smartwatch til årets konfirmander har mere computerkraft end det amerikanske rumfartsprogram, der i 1960'erne sendte mennesker til månen. Digitale teknologier er vægtløse, kapaciteten bevæger sig mod uendelig, mens "råvareprisen" bevæger sig mod nul. Det betyder, at enhver idé kan realiseres, og naturlove næsten ophæves. Det er raketbrændstof for innovative kræfter, hvis ellers der er adgang til de nødvendige kompetencer og kapital.

IND I SKÆRMEN – UD I VERDEN

I disse år sker der kvalitative forandringer med de digitale teknologier. De bevæger sig væk fra skærmen og ud i verden: Selvkørende biler er på vej lige om hjørnet, robotter bliver sociale og kan færdes blandt mennesker. Vi får sensorer i fortovet, skraldespande der siger "tøm mig" - alt sammen bundet sammen af lynhurtigt bredbånd allevegne. Vi skal forholde os til kunstig intelligens, der træffer beslutninger om højre eller venstre, liv eller død på et splitsekund. Hvor EDB-alderen handlede om at sætte strøm til papir, og gøre, som vi plejer på en hurtigere måde, forandrer digitaliseringen i disse år spillereglerne for at drive forretning og offentlig myndighed fuldkommen grundlæggende. "Software is eating the world".

TEKNOLOGIER, DER FORANDRER SPILLEREGLERNE

Listen over nye teknologier, der rammer os som et godstog, er alenlang og spænder fra virtual reality til "Internet of things" og "machine learning". Fælles for disse nye teknologier er, at de bygger på en computerkraft og brug af data på en måde, som vi for selv ganske få år siden troede var umulig. Fælles for dem er også, at der ikke er tale om vilde fremtidsscenarier og sci-fi-drømme; der er tale om teknologi, vi allerede kender til og bruger, men som vi har lige har lært at kende. Et par af dem præsenteres her – men billedet er langt fra udtømmende, og det vil givetvis være forældet nærmest allerede, når dette er skrevet færdigt.

Et smartwatch til årets konfirmander har mere computerkraft end det amerikanske rumfartsprogram, der i 1960'erne sendte mennesker til månen.

TEKNOLOGIER, DER FORANDRER SPILLEREGLERNE

VIRTUAL REALITY OG AUGMENTED REALITY

Virtual reality giver os mulighed for at træde ind i en computerskabt virkelighed. Det giver os en nærmest magisk evne til at transportere os til hvor som helst i tid og rum. Ejendomsmægleren behøver ikke længere foretage abstrakt projektsalg af lejligheden i en endnu ikke opført ejendom. På med VR-brillen og kunden kan gå sig en tur i den nye lejlighed, opleve udsigten både sommer og vinter – og bestille møbler mens man er i gang. Eller eleven kan afprøve praksis i et virtuelt miljø, hvor fejl ikke har samme konsekvenser som i virkeligheden. Eller formidling af turistdestinationer. Eller måske fremtidens gårdbutik, hvor kunden kommer helt tæt på køerne, som om lidt bliver til bøffer. Hvor traditionel e-handel handler om at skabe en billig og effektiv kanal, kan man måske tale om en fremtid med v-handel, virtual handel, som giver en ekstra dimension af oplevelse. Det vil skabe nye muligheder for fjernsalg, men også stille skærpede krav til den fysiske butik, der skal kunne noget (endnu mere) særligt.

Virtual reality er samtidig et eksempel på en teknologi, man har drømt og snakket om siden 1960'erne, men som nu har nået en kvalitet og en pris, så alle kan være med. Endnu en mulighed hvor teknologien ikke længere er begrænsningen. Begrænsningen er vores kreativitet til at sætte den ind i en kommerciel sammenhæng, der giver værdi.

Virtual reality har en fætter: Augmented reality. Hvor virtual reality er en komplet kunstig verden, giver augmented reality os en blanding af virkelighed og fiktion, hvor man lægger et lag computergrafik oven på virkeligheden. Man kunne lidt frækt kalde det en forbedret virkelighed. Det mest kendte eksempel er nok "Pokemon GO". Augmented reality kan f.eks. guide turisten rundt i byen, idet der lægges et lag af kort og "funfacts" oven på byrummet, som man ser gennem brillen. Augmented reality kan live-oversætte byskilte og menukort, som vi allerede kender det fra apps.

INTERNET OF THINGS

Internet of Things (IoT) – tingenes internet – handler om, at alverdens apparater kobles på internettet. Det sker, fordi prisen er i frit fald, og fordi produkter koblet på nettet giver helt nye muligheder. Der eksperimenteres på livet løs med apparater, der kan gøres intelligente og sælges med et abonnement på en service.

Det er pilleæsken, der minder brugeren om at tage medicinen; det er alarmen, der fortæller sommerhusejeren, at der er ild i pejsen, mens man selv er på arbejde; og det er den intelligente hårbørste med medfølgende app, som giver brugeren statistik på mobilen om, hvor ofte hvor meget og hvor hårdt man børster lokkerne.

Meget vil fejle og stå tilbage som håneeksempler om få år. Andet rummer kimen til den næste store forretningssucces.

KUNSTIG INTELLIGENS

Avisforsiderne blev ryddet, da IBM's Deep Blue slog stormesteren Garry Kasparov i skak i 1997. Tilsvarende da supercomputeren Watson vandt quizprogrammet Jeopardy! i 2011. Mange talte om, at computeren var ved at blive klogere end mennesket, men med al respekt for skak og quiz var der dog alene tale om en avanceret computer, der var blevet udviklet til at være rigtig god til én bestemt ting. Nyeste trend er software, der lærer og træner sig selv og bliver i stand til at lægge en strategi, uden at mennesker som sådan har lært den en specifik disciplin. Software, der oveni tager erfaringerne fra den ene opgave med sig til den næste. Man taler om "deep learning" og "machine learning".

Idéen om virtual reality er ikke ny, men får gennembrud i disse år.

Her er det "Sensorama" fra 1958.

foto: By Minecraftpsyco - Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=47304870>

Augmented reality – virkeligheden blandes med et lag computergrafik.

"Dose system" – det medicinske huskesystem. Pilleæsken går på internettet og taler sammen med kommunens it-løsning.
foto: Dose System

Således var Alphabets (Googles) "Deep Mind"-computer selv i stand til at lægge strategi, da den for nogle år siden blev sat til at spille gamle, klassiske "arkadespil". Intet menneske havde fortalt den, hvordan den skulle spille – den lagde selv en strategi ud fra erfaringerne ved at spille igen og igen. Samme teknologi blev sat til at lære mundaflæsning ved at se mange timers transskriberede tv-udsendelser, og dette program er i dag bedre end noget menneske til (engelsk) mundaflæsning. Der findes virksomheder, der arbejder med lignende i form af teknologi, der finder mønstre i menneskers kommunikation. Det kan bruges til at beslutningsunderstøtte medarbejderne i en virksomheds kundesupport, fordi teknologien kan overskue en stor historik.

Kunstig intelligens er for hjernekraft, hvad industrialiseringen var for muskelkraft, og teknologien bliver stadig mere raffineret. Lige som maskiner og senere robotter er blevet redskaber og med tiden kolleger til mennesker i produktion og service, vil vi se kunstig intelligens som redskaber og kolleger til videnarbejderen – lægen, revisoren eller sælgeren.

Tanken er at de digitale assistenter skal passe ind i vores hjem, og at vi kan tale til dem, som vi taler til et menneske

DIGITALE ASSISTENTER

Digitale assistenter er for 2017, hvad mobilapplikationer var for 2007. Visionen er, at vi alle har en personlig assistent, der står til rådighed 24 timer i døgnet. Vi taler til den syntetiske assistent, som vi taler til et menneske. "Conversational interface" kaldes det. Vi har fået en forsmag med iPhone's Siri, men det er kun den spæde start.

Der foregår lige nu en kamp mellem verdens teknologigiganter om at lave det mest avancerede og vinde brugernes gunst. Banale spørgsmål som "Hvad er klokken i Barcelona?" afløses af mere avancerede opgaver som "Find mig et godt tilbud på en jakke til festen på lørdag. Den skal matche skoene, jeg købte i sidste uge, og må ikke være ligesom Christians". Når teknologien er på plads, hvilke butikker er så koblet på? Er Danmark med i kapløbet, eller løber Japan, Sydkorea eller USA med hele markedet?

CLOUD COMPUTING

Cloud computing handler dybest set om at overlade driften af it til de professionelle. Virksomhedens server flytter fra kælderen til store centrale datacentre. Bevægelsen kan sammenlignes med historien om el-produktion, der bevægede sig fra den lokale dieselgenerator til det centrale kraftværk. Produktet transformeres til en service, som man abonnerer på via et stik i væggen. Kræfterne kan bruges på innovation og vækst frem for drift.

INTELLIGENT BRUG AF DATA

Data giver mulighed for nye indsigter. Mavefornemmelser kan afløses af et datadrevet beslutningsgrundlag. Med avancerede algoritmer kan hypoteser testes i hidtil ukendt omfang. Et menneske kan måske lede efter nålen i høstakken; med nye digitale teknologier kan man sætte 1.000 robotter til at lede efter nålen i bjerget af andre nåle. Intelligent brug af data er ligeledes grundkimen til kunstig intelligens og hænger tæt sammen med machine learning. Jo mere intelligent, data anvendes – og beregnes – des bedre kan f.eks. kunders købsadfærd forudsiges, og forretningen optimeres derefter.

FYSISKE HJÆLPEMIDLER – EXOSKELETTER, ROBOTTER OG SELVKØRENDE BILER

Udviklingen af robotter har også taget fart. Vi har haft industrirobotter i årevis, f.eks. i bilproduktionen, og det giver avisoverskrifter, når nogen skaber en robot, der laver burgere. Men i grunden er det relativt uinteressant. For disse robotter lever et isoleret liv, effektivt adskilt fra mennesker, fordi de ikke forstår deres omgivelser.

Det spændende i disse år er robotter, der er bevidste om deres omgivelser og kan arbejde side om side og interagere med mennesker. Vi ser udviklinger, hvor forskerne har indset, at det ikke nødvendigvis er rationelt at efterligne et menneske, når vi skaber robotter. Fremtidens pakkepost er muligvis mere et mekanisk miks af æsel og en kænguru med hjul. Ikke mindst japanske og amerikanske virksomheder investerer milliarder i dette felt.

Robotter, der interagerer med deres omgivelser, er også opskriften på selvkørende biler. Science fiction for ti år siden; i dag kører de i San Francisco. Hvad betyder de for byrummet, parkeringspladserne, trængsel i byerne – og kan de fungere som pakkepost eller pizzabud, mens folk er på arbejde? Er det om ti år asocial adfærd selv at køre sin bil?

Robotificering af mennesker er også noget, vi ser mere af. Exoskeletter er "robotdragter" til mennesker, og de giver f.eks. mulighed for at supplere eller øge kapaciteten af menneskets indsats.

DET OFFENTLIGE SOM PLATFORM FOR INNOVATION OG SAMARBEJDE

Den offentlige sektor i Danmark har digitaliseret i stor stil siden 1960'erne. Internationale delegationer kommer på besøg for at se, om det virkelig er rigtigt, at vi har udfaset frimærkerne i kommunikationen mellem det offentlige og borgere og virksomheder. Det offentlige Danmark er nået langt, og vi kan være stolte. Men det har meget mere handlet om at sætte strøm til papir og ikke nødvendigvis om at udnytte digitalisering til at tænke nyt og innovativt om, hvordan det offentliges rolle kan tilføre mere værdi til samfundet.

Der er brug for politisk mod og ejerskab til at fortsætte digitaliseringen mod nye ambitiøse mål. Vi kan bruge teknologien til at skabe en stadig mindre og mere effektivt offentlig sektor, men også en mere tidssvarende, agil og samarbejdende offentlig sektor, der for alvor er gearet til sømløst samspil med den private sektor. Uanset hvad, så kommer forandringerne. Og de rammer både den offentlige og den private sektor.

TABEL 1: DIGITALISERINGENS BETYDNING FOR DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Fra	Til
Besparelser	Ny værdi
Effektiviseringer	Innovation
Hierarkier	Relationer
Siloer	Netværk
Vandfald – detaljer fastlagt årevis i forvejen	Agilitet – løbende tilpasninger i takt med at forretningsbehov bliver kendte eller forandre sig
Monolog	Dialog
Top-down	Offentligt/private samarbejder
Lovstyret	Regelhæmmende
Inddragelse	Samarbejde og partnerskaber

KILDE: Dansk Erhverv. Frit efter Tim O'Reilly: Gov 2.0. Se www.oreilly.com/tim/gov2/.

VI SKAL UDDANNES TIL FREMTIDENS DIGITALE DANMARK

UDDANNELSESSYSTEMET SKAL INDRETTES EFTER NYE BEHOV PÅ FREMTIDENS ARBEJDSMARKED. DERFOR SKAL VI DIGITALISERE HELE VEJEN FRA FOLKESKOLEN TIL VOKSEN- OG EFTERUDDANNELSESSYSTEMET.

Danmark fremhæves ofte som en digital frontrunner. En betydelig del af denne succes skyldes, at vi har et uddannelsessystem, der har sikret et generelt højt kompetenceniveau blandt danskerne og gode muligheder for hurtig og smidig omskoling, når der sker forandringer på arbejdsmarkedet.

Vi har alle et personligt ansvar for at følge med udviklingen på arbejdsmarkedet. Men den hastige teknologiske udvikling skaber et behov for at sikre, at vores uddannelsessystem er orienteret mod fremtidens arbejdsmarked. Vækstpotentialer i den digitale omstilling er tæt knyttet til vores evne til at omstille vores uddannelser til den nye virkelighed – både når det gælder det digitale indhold af uddannelserne og brugen af digitale løsninger og læremidler i uddannelserne.

DANSKERNE SKAL VÆRE IT-KOMPETENTE – OG DET KOSTER PENGES

Adgangen til de rette kompetencer er helt afgørende, hvis dansk erhvervsliv skal kunne udnytte teknologiens potentiale. I dag har vores uddannelser svært ved at følge med efterspørgslen på arbejdsmarkedet, og manglen på it-kompetencer i bred forstand udfordrer Danmarks muligheder i den digitale omstilling (se boks). For at høste alle frugter skal vi dog ikke kun satse på digitalisering ét sted i uddannelsessystemet – vi skal digitalisere hele vejen fra folkeskolen til voksen- og efteruddannelsessystemet.

EKSEMPEL: MANGEL PÅ IT-KOMPETENCER

En undersøgelse fra Erhvervsstyrelsen viser, at Danmark i 2030 vil mangle 19.000 it-specialister. Det gælder både it-programmøren med de specifikke kodningskompetencer og ikke mindst kombinationen af forretningsforståelse og it-kompetencer.

TABEL 2: OMPRIORITERINGSBIDRAGET I UDDANNELSESSYSTEMET 2016-2020 (MIA. KR.)

Uddannelsesområde	2016	2017	2018	2019	2020	Samlet
Erhvervsuddannelser	0,0	-0,2	-0,4	-0,5	-0,7	-1,8
Gymnasiale uddannelser	-0,2	-0,7	-0,9	-1,1	-1,3	-4,2
Erhvervsakademier	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,4
Professionshøjskoler	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,5	-1,5
Universiteter	-0,2	-0,4	-0,5	-0,7	-0,9	-2,7
Total	-0,5	-1,6	-2,2	-2,8	-3,5	-10,6

KILDE: Finansloven for 2017

Uddannelsessystemet er over en bred kam udfordret af de økonomiske rammer, der tegner sig for de kommende år. Med indførelse af omprioriteringsbidraget på tværs af stort set hele uddannelsessektoren skal der samlet set drives uddannelse for ca. 10,6 mia. kr. mindre frem mod 2020. Det er en udfordring, da digitalisering i uddannelsessystemet først og fremmest handler om at øge kvaliteten og hæve niveauet for alle elever og studerende. Og kvalitet koster.

Naturligvis er der behov for løbende at se kritisk på anvendelsen samfundets fælles ressourcer – og der er mange steder, hvor det offentlige forbrug kan og bør begrænses. Men generelle besparelser i dette omfang gør den digitale omstilling i uddannelsessystemet vanskelig og risikerer at hæmme evnen til at gribe teknologiens muligheder pga. mangel på kompetencer, medmindre disse besparelser genbruges målrettet på at sikre den digitale omstilling i uddannelsessystemet.

Dansk Erhverv foreslår

- Begrebet "omprioriteringsmidler" bør tolkes håndfast i den forstand, at midlerne fra uddannelsessektoren i vid udstrækning omprioriteres til målrettede investeringer, der rustar vores uddannelser til fremtidens digitale samfund.

DEN DIGITALE FOLKESKOLE: FRA GENERATION SWIPE TIL DIGITALE SKABERE

Fundamentet for at styrke Danmarks digitale kompetencer støbes i folkeskolen. Det er her, gnisten tændes, og nysgerrigheden på teknologien er størst. Børn er Danmarks råstof, og vi skal ruste børnene til fremtidens samfund. Mange af nutidens – og især fremtidens – forretningsmodeller vil stå på digitale platforme, hvor dét at kunne forstå og anvende ny teknologi bliver en kernekompetence.

Nogle skoler og lærere arbejder allerede innovativt med digital teknologi. Der er heldigvis masser af ildsjæle derude. Men der er andre skoler, som kunne gøre mere. Generelt set er arbejdet med it og teknologi i folkeskolen underprioriteret i forhold til det samfund, skolen skal ruste børnene til. Det er en væsentlig forklaring på, at Danmark halter bagud ift. andre lande, når det handler om de unges interesse for at udvikle it- og teknologikompetencer.

TABEL 3: ANDEL UNGE, SOM ER MEGET ELLER TEMMELIG INTERESSERET I AT LÆRE ELLER UDVIKLE DE FØLGENDE TEKNOLOGI-RELATEREDE KOMPETENCER (2016)

	Big data-analyse	Bygge en mobiltelefon-app	Programmere/kode
Danmark	30 pct.	34 pct.	34 pct.
Frankrig	44 pct.	58 pct.	55 pct.
Tyskland	45 pct.	48 pct.	48 pct.
Australien	46 pct.	53 pct.	54 pct.
Storbritannien	47 pct.	60 pct.	58 pct.
USA	48 pct.	63 pct.	62 pct.
Sydafrika	61 pct.	75 pct.	73 pct.
Brasilien	63 pct.	75 pct.	74 pct.
Kina	73 pct.	74 pct.	71 pct.
Indien	73 pct.	80 pct.	81 pct.

KILDE: Norstat for Dansk Erhverv, sml. med Infosys 2016.

NOTE: N = 408. RESPONDENTERNE ER UNGE MELLEM 16 OG 25 ÅR

Derfor bør der – ud over arbejdet med at integrere it i de eksisterende fag – oprettes et særskilt kreativt it-fag, som alle grundskoleelever skal igennem. Et timesat fag vil være med til at skærpe fokus på brug og introduktion af kreativ it generelt i skolen på tværs af alle fag. Det er således ikke et enten-eller, hvor al it skal samles i dette ene fag, men et både-og.

Skal Danmark være en digital vindernation, skal vi mere end blot at skabe dygtige brugere af fremtidens løsninger. Vi skal lære nye generationer at være problemløsende, skabende og innovative med teknologi.

En grundlæggende forudsætning for at sikre kreativ og skabende it en mere central placering i skolen er, at lærerne er rustet til at varetage opgaven. Vi skal gå fra en virkelighed, hvor indsatsen bæres af ildsjæle, til en virkelighed, hvor digitale kompetencer er et strategisk indsatsområde i forbindelse med uddannelse og efteruddannelse af lærerne. Derfor skal det it-didaktiske fremover være en stærkere del af lærernes grundfaglighed, og lærerne skal generelt rustes bedre til at omsætte denne grundfaglighed i metoder, der understøtter målene i de enkelte fag, og til en reflekteret stillingtagen til udnyttelse af digitale muligheder.

Særligt i en overgangsperiode kan der være behov for at bringe udefrakommende medarbejdere ind i folkeskolen, der besidder de it-kompetencer, lærerne endnu ikke har. Det kan være folk fra erhvervslivet, andre uddannelsesinstitutioner eller foreninger. En sådan indsats kan blandt andet bygges på og understøtte nogle af de aktiviteter, der allerede eksisterer i dag såsom Coding Pirates og IT-Branchens arbejde med at sætte kodning i spil i folkeskolen. Tilsvarende kan der med fordel hentes inspiration fra de it-demonstrationsskoleforsøg, der blev igangsat i forbindelse med folkeskolereformen.

Dansk Erhverv foreslår

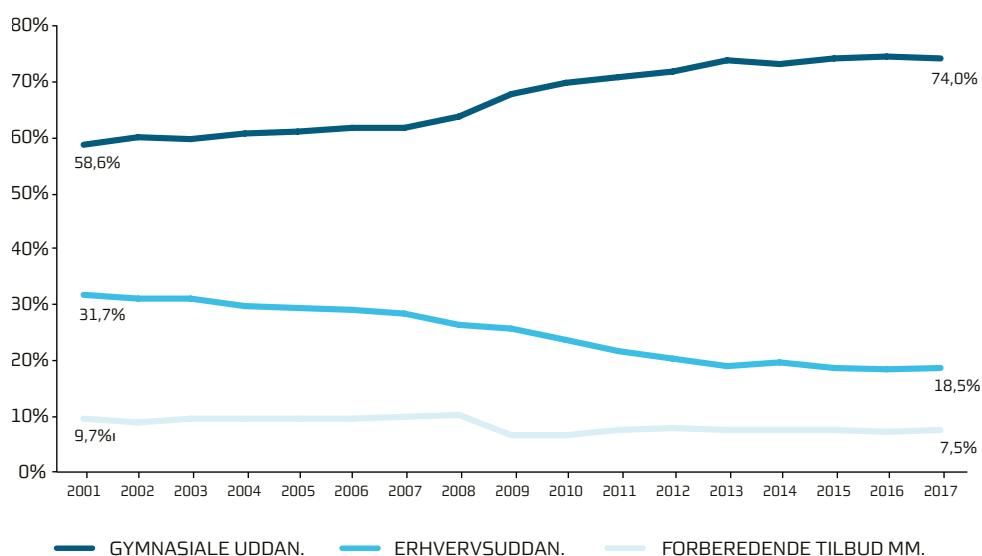
- Der skal udvikles et kreativt it-fag til folkeskolen, der bliver en del af den obligatoriske og valgfri fagrække – ud over arbejdet med at integrere it i de eksisterende fag.
- Der skal udvikles et linjefag på læreruddannelsen i kreativ it med fokus på, hvordan it kan fungere som selvstændigt fag på de forskellige klassetrin.
- Der skal prioriteres ressourcer til en målrettet efteruddannelsesindsats af lærerne på området, dels med fokus på kreativ it som selvstændigt fag og dels med fokus på, hvordan it kan integreres i undervisningen i den eksisterende fagrække.
- Parallelt med udvikling af et nyt kreativt it-fag og uddannelse af lærere skal der søsættes et udviklingsprogram med fokus på, hvordan vi kobler skolens arbejde med kreativ og skabende it med det erhvervsliv og de uddannelser, der efterspørger flere kompetencer på området.

Skal Danmark være en digital vindernation, skal vi mere end blot at skabe dygtige brugere af fremtidens løsninger. Vi skal lære nye generationer at være problemløsende, skabende og innovative med teknologi.

GØR ERHVERVSUDDANNELSERNE MERE ATTRAKTIVE GENNEM DIGITALISERING

Digitaliseringen skal ikke kun ind i uddannelserne – den skal også ind i uddannelsessystemet og her bidrage til at sikre, at kvaliteten er i top. Digitalisering kan understøtte et fleksibelt og attraktivt læringsmiljø, og potentialet er særlig stort i erhvervsuddannelserne. I dag er Danmark udfordret af mangel på faglært arbejdskraft, da næsten tre ud af fire unge søger mod en gymnasial uddannelse efter grundskolen.

FIGUR 1: TILMELDING TIL UNGDOMSUDDANNELSER FRA 9. OG 10. KLASSE, 2001-2017

KILDE: Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, Styrelsen for IT og Læring (2016): 9. og 10. klasseelev-ernes tilmeldinger til ungdomsuddannelser og 10. klasse mv. 2017. Senest lokaliseret 15. marts 2016 via www.uvm.dk, p. 15.

Udbuddet af de mere end 100 erhvervsuddannelser er i dag spredt geografisk og præget af mange små faglige miljøer, hvor det kan være vanskeligt at gennemføre større kvalitetsinvesteringer og differentiering i undervisningen.

Øget digitalisering er en gylden mulighed for at løse nogle af erhvervsskolernes aktuelle udfordringer: Digitale løsninger – såsom digital styring af læringsmål, adaptive læringsprogrammer, visualisering af projekter og metoder, brug af simulering og virtual reality, e-læring og 24/7- undervisning – kan understøtte arbejdet med at øge kvalitet og differentiering, styrke koblingen mellem teori og praksis og sikre opfølgningen på den enkelte elevs læring.

EKSEMPEL: ERHVERVSUDDANNELSESREFORM

I 2014 enedes en række partier om at styrke erhvervsuddannelserne.

Blandt reformens centrale mål var at øge

- søgningen til uddannelserne til 25 pct. i 2020
- brugen af differentiering og niveaudeling
- elevernes trivsel og virksomhedernes tilfredshed

Forudsætningen for dette er en massiv og strategisk investering gennem en nationalt forankret indsats, der understøtter udviklingen og brugen af de digitale muligheder lokalt på skolerne. En indsats, som også forudsætter fokus på udvikling af lærerkompetencer til at drive og implementere digitaliseringen af erhvervsuddannelserne.

Digitalisering kan være med til at give erhvervsuddannelserne et markant løft i kvalitet og niveau og dermed bidrage til at genskabe respekten og interessen for erhvervsuddannelserne. Stærke og attraktive erhvervsuddannelser er en forudsætning for både at tiltrække flere unge til uddannelserne og for at fastholde virksomhedernes interesse i at oprette praktikpladser.

Dansk Erhverv foreslår

- 50 pct. af de kommende års omprioriteringsbidrag for erhvervsuddannelserne skal tilbageføres til et nationalt forankret digitaliseringsprogram, der udmøntes over tre-fem år gennem et stærkt offentligt-privat samarbejde bestående af staten, erhvervsskolernes organisationer, erhvervslivet samt leverandører af digitale løsninger og læremidler. Indsatsen skal bindes direkte op på de fire klare mål i erhvervsuddannelsesreformen, så indsatsen og effekter vurderes i forhold til deres betydning for opfyldelsen af reformmålene.
- Der skal oprettes et Nationalt Center for Digitalisering i Erhvervsuddannelserne (NCDE). Centret skal ledes af en bestyrelse med repræsentanter fra Undervisningsministeriet, sektorens parter, leverandører og arbejdsmarkedets parter. Centret skal støttes med 60 mio. kroner over en fireårig periode; af disse 60 mio. kroner skal minimum 40 mio. kroner gå til udviklingsaktiviteter suppleret med krav om medfinansiering fra deltagende parter i udviklingsprojekter.

VOKSEN- OG EFTERUDDANNELSESSYSTEMET SKAL FØLGE MED TIDEN

I de kommende år vil en række jobfunktioner på alle uddannelsesniveauer med stor sandsynlighed ændre karakter eller helt forsvinde. Samtidig vil der opstå nye jobtyper, som vi endnu ikke kender karakteren af. Dermed vil ikke kun uddannelse, men også efteruddannelse i fremtiden være endnu mere afgørende for at sikre, at arbejdsstyrkens kvalifikationer svarer til virksomhedernes behov.

Det er svært at forestille sig et samfund, som ikke udvikler sig. Ikke desto mindre er det den oplevelse, der rammer danske virksomheder i det nuværende voksen- og efteruddannelsessystem (VEU-system), når de skal opkvalificere deres eksisterende medarbejderstab for at komme på forkant med de krav, digitaliseringen og udviklingen stiller dem.

Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) rummer en særlig udfordring. Her oplever mange virksomheder, at rigide regler spænder ben for den nødvendige fleksibilitet for både virksomheder og medarbejdere, hvilket betyder, at disse uddannelser ikke opleves som attraktive. Samtidig er det et problem, at mange AMU-kurser ikke gennemføres, fordi skolerne pga. for lave takster ikke kan få økonomi i at afholde dem. Det får i stigende grad virksomhederne til at fravælge de ufleksible, administrativt tunge offentlige AMU-kurser uden leverancesikkerhed til fordel for dyrere private virksomhedstilpassede kurser uden den mulighed for løntabsgodtgørelse.

VEU-systemet skal geares til en ny tid. Fremtidens VEU-system skal være mere fleksibelt, agilt, gennemskueligt og sammenhængende, så det i højere grad imødekommer virksomhedernes kompetencebehov og giver arbejdsstyrken mulighed for løbende at opkvalificere sig.

Et sted at begynde er virksomhedernes kontakt med VEU-systemet. Det nuværende VEU-system er administrativt tungt og besværligt for virksomheder at søge viden om og anvende. Især AMU-systemet opleves som meget regelbundet og som et levn fra en tid, hvor ting gik langsommere, og digitalisering endnu ikke havde vundet indpas i danske virksomheder. Det samme gør sig gældende for virksomhedernes ansøgning om VEU-godtgørelse, når de sender medarbejdere på efteruddannelse.

Fleksibiliteten er også til at overse, når det kommer til gennemførelsen af efteruddannelse. Omfanget af offentligt udbudte online-efteruddannelsesstilbud stærkt begrænset på trods af, at online-uddannelse giver store muligheder for opkvalificering for få penge pr. deltager. Det kræver et opgør med den tilstedeværelsespligt, der i dag er på mange efteruddannelseskurser, og at virksomhederne – modsat i dag – får bedre muligheder for VEU-godtgørelse, når de sender deres medarbejdere på e-kurser.

Sammen med en øget mulighed for fjernkurser er det også oplagt at sikre, at tests kan gennemføres digitalt. Digitale tests kan være med til at sikre læringen og til at understøtte et højere fagligt niveau og en mere differentieret undervisning end i dag.

*VEU-systemet skal geares til en ny tid.
Fremtidens VEU-system skal være mere
fleksibelt, agilt, gennemskueligt og sammen-
hængende, så det i højere grad imødekommer
virksomhedernes kompetencebehov og giver
arbejdsstyrken mulighed for løbende at
opkvalificere sig.*

Et opgraderet VEU-system skal fokusere strategisk på de efterspurgte kvalifikationer. Derfor bør vi ændre på, at it-kurser i AMU-systemet i dag udløser den laveste taxametertakst. Den lave taxametertakst til it-efteruddannelse forringer mulighederne for nyt kvalificeret indhold i disse kurser.

Det samme gælder også for Statens Voksenuddannelsesstøtte til personer, der har en videregående uddannelse. Ny teknologi og digitalisering har hidtil primært erstattet ufaglærte og faglærte jobfunktioner, men vil også på sigt ændre eller helt fjerne jobfunktioner, som i dag varetages af personer med en videregående uddannelse. Derfor har medarbejdere med en videregående uddannelse på lige fod med ufaglærte og faglærte brug for at kunne oparbejde kompetencer inden for it og digitalisering, eller opkvalificere sig i det omfang, udviklingen på arbejdsmarkedet kræver det. Efter en lovændring i 2014 kan virksomheder ikke længere få SVU, men må selv afholde udgifter forbundet med medarbejderes efteruddannelse, hvis medarbejderne har en videregående uddannelse på erhvervsakademi- eller kandidatniveau.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal oprettes én fælles digital platform for hele VEU-området med henblik på, at alle oplysninger om voksen- og efteruddannelse fremover samles ét sted. Dette vil kræve en lovændring.
- Der skal ske en forenkling af procedurer og ansøgning i relation til VEU-godtgørelse, og denne forenkling kobles til den fælles, digitale platform for VEU-systemet. Systemet skal eksempelvis automatisk kunne udbetale godtgørelse, når en medarbejder har gennemført en godtgørelsesberettiget uddannelsesaktivitet.
- Der skal sættes politisk mål for øget udbud af online efteruddannelses tilbud i både AMU-systemet og på det videregående niveau.
- Kravet om fysisk tilstedeværelse i 25 pct. af undervisningstiden skal ophæves, så det bliver muligt at få VEU-godtgørelse i forbindelse med fjernundervisning.
- Der skal tilvejebringes det nødvendige lovgrundlag for, at der kan gennemføres obligatoriske digitale test som led i AMU-kurser.
- Der skal ske en forhøjelse af taksterne på AMU i relation til it-kurser.
- Reglerne om SVU skal ændres, så målgruppen udvides til også at omfatte personer, der har en uddannelse på videregående niveau – evt. forudsat, at pågældende skal opkvalificeres inden for it og digitalisering, hvor der er mangel på kvalificeret arbejdskraft.

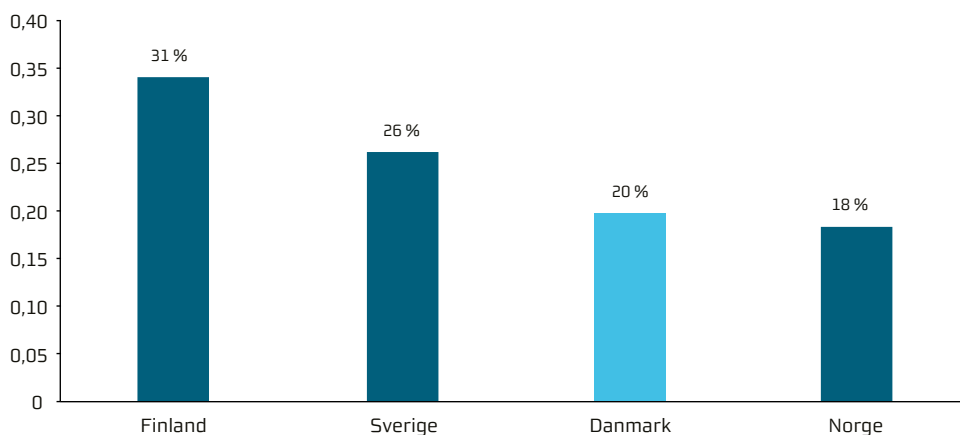
MERE STEM OG IT I DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Digitale kompetencer er i høj kurs, og virksomhederne møder ofte udfordringer, når de skal rekruttere nye medarbejdere med it-kompetencer. Den teknologiske udvikling betyder, at efterspørgslen på de såkaldte STEM-kompetencer ("Science, Technology, Engineering, Mathematics") kun kan forventes at stige.

På trods af, at optaget på de tekniske uddannelser er fordoblet siden 2004, og optaget på de naturvidenskabelige uddannelser har ligget stabilt, er der brug for fortsat fokus på at øge optaget på STEM-uddannelserne – gerne med særligt fokus på informations- og kommunikationsteknologi-uddannelser (IKT). I forhold til flere andre EU-lande – herunder Finland og Sverige – halter Danmark nemlig bagud på andelen af unge, der tager en STEM-uddannelse.

I 2014 konkluderede Produktivitetskommissionen, at det øgede optag på de videregående uddannelser i Danmark gennem de seneste 20-25 år især er kommet humanistiske kommunikationsfag til gode – på trods af en vedvarende overarbejdsløshed for dimittender fra disse fag og erhvervslivets efterspørgsel på flere tekniske kompetencer. Derfor er det oplagt med en konkret politisk målsætning om, hvor stor en andel af de unge der skal tage en STEM-uddannelse. Der findes allerede i dag en generel målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse.

FIGUR 1: ANDELEN AF STUDERENDE, DER STUDERER PÅ STEM-UDDANNELSER I UDVALGTE LANDE, 2014 TILMELDING TIL UNGDOMSUDDANNELSER FRA 9. OG 10. KLASSE, 2001-2017

KILDE: Eurostat og egne beregninger.

Ny teknologi og digitalisering har hidtil primært erstattet ufaglærte og faglærte jobfunktioner, men vil også på sigt ændre eller helt fjerne jobfunktioner, som i dag varetages af personer med en videregående uddannelse.

Samtidig er det vigtigt at sikre, at indholdet af uddannelserne matcher efterspørgslen. Hver tredje it-virksomhed har oplevet at rekruttere forgæves, viser tal fra blandt andre IT-Branchen. Samtidig har IKT-dimittender en høj ledighed de første seks måneder. Der er umiddelbart et mismatch mellem uddannelsernes indhold og erhvervslivets behov. En række virksomheder peger på, at dimittenderne er teoretisk dygtige, men mangler forretningsforståelse og har svært ved at koble den teoretiske viden til den praktiske virkelighed. Et mere fleksibelt samspil mellem uddannelsesverden og erhvervslivet vil kunne afhjælpe dette problem.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal vedtages en politisk målsætning om, at 30 pct. af de studerende på alle videregående uddannelser skal læse en STEM-uddannelse i 2025. Det vil kræve en version 2.0 af dimensioneringsmodellen, hvor man også skruer op for antallet af studiepladser på de relevante uddannelser.
- Der skal indføres en erhvervskandidatordning for at sikre et bedre match samt kobling mellem kompetencebehov, forretningsforståelse og uddannelsernes indhold. Med en erhvervskandidatordning kan studerende efter endt bachelor-uddannelse blive ansat på deltid på bachelorkvår, og sideløbende tage deres kandidatuddannelse over fire år frem for de normerede to år.

VI SKAL SIKRE ADGANGEN TIL KVALIFICERET DIGITAL ARBEJDSKRAFT

BEHOVET FOR DIGITALE KOMPETENCER VOKSER I HELE ERHVERVSLIVET. DERFOR SKAL VI FORBEDRE VIRKSOMHEDERNES ADGANG TIL DEN AFGØRENDE KVALIFICEREDE ARBEJDSKRAFT.

Adgang til kvalificeret arbejdskraft er en grundlæggende forudsætning for udvikling og økonomisk fremgang. I dag står teknologien på spring til at hæve virksomhedernes produktivitet til usete højder, men den udvikling er truet af mangel på medarbejdere med digitale færdigheder. Der er nemlig behov for digitale kompetencer i alle virksomheder.

Er det ikke muligt at rekruttere den fornødne arbejdskraft i Danmark, er konsekvensen, at nogle virksomheder vælger at flytte deres it-opgaver til udlandet eller at oprette it-afdelinger i udlandet. En anden konsekvens er, at danske it-virksomheder bliver nødt til at sige nej til ordrer pga. mangel på medarbejdere. Det fører til et økonomisk tab for hele samfundet og kan betyde, at vi mister en styrkeposition, som vil være svær at genetablere.

Derfor har vi brug for en målrettet arbejdsmarkedspolitisk og uddannelsespolitisk indsats for at sikre den altafgørende digitalt kvalificerede arbejdskraft til det danske erhvervsliv. Samtidig skal vi skabe rammerne for, at de danske virksomheder har adgang til de allerbedste kompetencer internationalt.

BOOST DIGITALISERINGEN MED UDENLANDSKE TALENTER

Den digitale sektor har et af verdens mest globaliserede arbejdsmarkeder. Nøglekompetencer i kodning, matematik og brug af teknologi er grundlæggende internationale. Det kommer tydeligt til udtryk i højteknologiske miljøer som eksempelvis det berømte Silicon Valley. Her tiltrækker man de bedste talenter fra hele verden. På vores breddegrader arbejder man i f.eks. Berlin målrettet på at tiltrække internationale it-specialister og tech-talenter, der skal styrke byen som digitalt innovationscenter – i direkte konkurrence med danske it- og tech-miljøer.

Det er en konkurrence, som vi ikke kan lade være med at deltage i. Derfor skal vi sikre rammerne for, at danske virksomheder har mulighed for at tiltrække medarbejdere med de eftertragtede kompetencer – uanset farven på deres pas. De udenlandske talenter viden og knowhow er et nødvendigt grundlag for nye ideer og innovation i danske virksomheder og udviklingsmiljøer.

Fleksibilitet er altafgørende. Mange danske virksomheder – ikke mindst de mindre – har ikke mulighed for at betale internationale topeksperters en konkurrencedygtig løn. Derfor skal vi se på, hvordan danske virksomheder får adgang til talentmassen af yngre og nyuddannede it-medarbejdere og digitale eksperter.

Mangel på kvalificeret arbejdskraft er en barriere for vækst

Den største barriere for vækst i it-virksomheder er mangel på kvalificeret arbejdskraft. IT-Branchen har i IT-Barometeret for 2017 spurgt de danske it-virksomheder om, hvad der er den største barriere for vækst i 2017. 62 pct. peger på manglende kompetencer – i 2016 var det kun 48 pct., der pegede på manglende kompetencer.

Danske virksomheder kan i dag kun ansætte højt kvalificerede medarbejdere fra tredjelande, hvis disse medarbejdere tjener mindst 408.000 kr. om året. Det er et problem for de yngre medarbejdere, der er tidligt i deres karriere og derfor endnu ikke tjener så meget. Og det er frem for alt et problem for danske virksomheder, der akut mangler kompetencer. En ordning, der mere fleksibelt giver adgang til den yngre del af den internationale talentmasse, er en nødvendig håndsrækning til dansk erhvervsliv.

Samtidig ved vi, at fire ud af ti udenlandske studerende forlader Danmark, når de har afsluttet deres uddannelse, herunder en del med kompetencer inden for videnskab, teknologi, ingeniørfagene og matematik. Det er et spild af højt kvalificeret arbejdskraft, der kan forebygges gennem tilbud om karriererådgivning målrettet udenlandske studerende på de videregående uddannelsesinstitutioner i Danmark. Denne rådgivning kan passende foretages af de fire ICS-centre ("International Citizen Service") i hhv. Aalborg, Aarhus, Odense og København, der allerede i dag varetager den internationale borgerservice i forbindelse med virksomhedernes internationale rekruttering.

Dansk Erhverv foreslår

- Den nuværende beløbsordning for udenlandsk arbejdskraft bør suppleres med en ordning for udenlandske it-talenter, der enten er nyuddannede eller under 30 år, og hvor beløbsgrænsen sænkes til den gennemsnitlige startløn (323.200 kr.) for bachelorer i Danmark, men som inden for fire år skal kunne oppebære en løn på 408.000 kr.
- Der etableres et treårigt forsøg med en fasttrack-ordning for teknologi-specialister med mindst tre års uddannelse, hvis de ansættes til it-relaterede jobfunktioner, som er afstemt på en særlig liste, der løbende opdateres af Beskæftigelsesministeriet. En ansættelse forudsætter en startløn på minimum 350.000 kr. årligt. Løn og øvrige arbejdsvilkår skal være sædvanlige efter danske forhold. Er virksomheden medlem af en arbejdsgiverorganisation, kan virksomheden automatisk anvende ordningen. I modsat fald skal virksomheden certificeres af SIRI.
- De fire ICS-centre skal pålægges at opsøge og rådgive udenlandske studerende om mulighederne for at arbejde i Danmark, herunder etablering af kontakt til virksomheder, oplysning om muligheder for danskundervisning, oplysning om muligheder for arbejds- og opholdstilladelser under og efter studiet, oplysning om muligheder for etablering af egen virksomhed.

Danske virksomheder kan i dag kun ansætte højt kvalificerede medarbejdere fra tredjelande, hvis disse medarbejdere tjener mindst 408.000 kr. om året. Det er et problem for de yngre medarbejdere, der er tidligt i deres karriere og derfor endnu ikke tjener så meget.

FÅ EKSISTERENDE DIGITALE KOMPETENCER UD I VIRKSOMHEDERNE

Det er afgørende at sikre et match mellem virksomhederne og personer med de efterspurgte digitale kompetencer. Ikke mindst for de små og mellemstore virksomheder, der typisk ansætter færre højtuddannede medarbejdere som f.eks. it-specialister end de større virksomheder – selvom netop de små og mellemstore virksomheder sagtens kunne have brug for netop disse kompetencer. Da vi har mange små og mellemstore virksomheder i Danmark, gør det os særligt udsatte i forbindelse med den digitale omstilling.

Derfor skal vi hjælpe med at øge virksomhedernes digitaliseringsgrad og samtidig give ledige og nyuddannede med it-uddannelser mulighed for at øge deres forretningsforståelse og viden om det private erhvervsliv. Manglende forretningsforståelse er i dag en af de væsentligste årsager til, at en gruppe af ledige med it-kompetencer i praksis har vanskeligt ved at finde beskæftigelse til trods for den generelle efterspørgsel på deres kompetencer. En indførelse af en opgraderet videnpilotordning kan her være vejen frem.

Ud over at mange af de mindre virksomheder selv skal overvinde en barriere for at ansætte højtuddannede, så kan manglende gennemsigtighed i ledighedssystemet være en anden del af forklaringen på, at der kan gå ledige rundt i den ene landsdel med præcis de kompetencer, som en virksomhed oplever mangel på i en anden landsdel, uden at de to nogensinde møder hinanden. Og det er et problem, som digitalisering nemt kan afbøde.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal etableres en digital videnpilotordning i stil med den tidligere videnpilotordning, der skal give små og mellemstore private virksomheder mulighed for at ansætte en digital medarbejder. På linje med Erhvervsministeriets nu afviklede videnpilotordning skal en digital medarbejder have mulighed for at få et løntilskud på op til 12.500 kr. pr. måned, dog højst 50 pct. af lønnen. For den, der ansættes som digital videnpilot, er der tale om et job på helt almindelige vilkår, hvor der kan optjenes ret til dagpenge m.v.
- Der bør udvikles en digital jobkonsulent, der effektivt og automatisk kobler CV-data fra Jobnet med data fra arbejdsmarkedsbalancen og stillingsopslag fra diverse jobportaler.

VI SKAL BYGGE EN EFFEKTIV OG DIGITAL OFFENTLIG SEKTOR

DIGITALISERING KAN GØRE DEN OFFENTLIGE SEKTOR MERE EFFEKTIV, GIVE BORGERNE MERE FRIHED OG SKABE NYE FORRETNINGSMULIGHEDER FOR PRIVATE VIRKSOMHEDER.

Effektiviseringen af den offentlige sektor har været et centralt politisk tema siden 1980'erne. I dag er opgaven en anden end for 35 år siden. Den offentlige sektor i Danmark er større end nogensinde før, og der er et presserende behov for at få mest ud af de skattekroner, vi lægger i de offentlige kasser.

De digitale og teknologiske muligheder for at øge produktiviteten i den offentlige sektor er enorme, og potentialet nærmest endeløst. Samtidig kan digitalisering i den offentlige sektor åbne nye forretningsmuligheder for private virksomheder.

Digitalisering af administrative processer kan lette arbejdsgange og minimere antallet af fejl. Digitalisering af de direkte ydelser til borgere kan øge kvaliteten i den offentlige service. Velfærds-teknologiske løsninger, som f.eks. telemedicin og hjemmemonitorering, kan give den enkelte borger mere frihed og selvbestemmelse, ligesom det kan frigøre ressourcer i sundhedsvæsenet.

Etablering af den digitale tinglysning er et godt eksempel på, hvordan digitalisering kan forbedre den offentlige sektors effektivitet og samtidig give borgerne en bedre service. Og tværgående portaler som sundhed.dk og borger.dk har gjort det nemmere at få viden om og indberette oplysninger til det offentlige, selv om der bestemt stadig er udfordringer.

SKAB BEDRE SAMSPIL MELLEM PRIVATE VIRKSOMHEDER OG DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Danmark er i dag godt med, når det kommer til digitalisering. Samlet ligger Danmark nr. 1 i Europa-Kommissionens indeks over digitalisering af økonomien og samfundet.

Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi

Staten, kommuner og regioner har i mange år haft strategisk fokus på at effektivisere og forbedre kommunikationen mellem det offentlige, borgerne og virksomheder – blandt andet gennem de såkaldte fællesoffentlige digitaliseringsstrategier. Siden 2001, hvor den første fællesoffentlige digitaliseringsstrategi blev lanceret, er der implementeret en lang række digitale løsninger, der har gjort hverdagen nemmere og lettet administrationen.

De digitale og teknologiske muligheder for at øge produktiviteten i den offentlige sektor er enorme, og potentialet nærmest endeløst. Samtidig kan digitalisering i den offentlige sektor åbne nye forretningsmuligheder for private virksomheder.

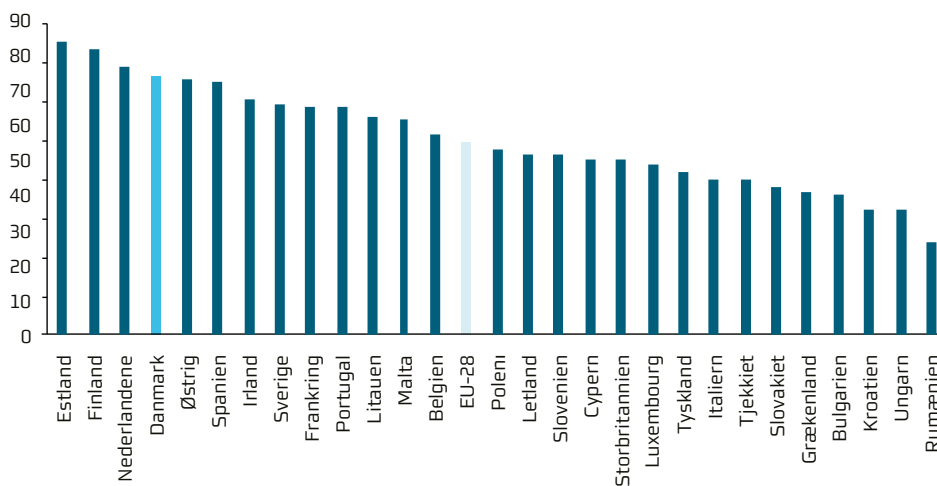

FIGUR 6: DIGITAL ECONOMY AND SOCIETY INDEX, 2017

KILDE: Europa-Kommissionen (2017): Digital scoreboard. Men ser man nærmere på den del af indekset, der måler digitalisering i den offentlige sektor, ligger Danmark i 2017 nummer 4 med både Finland, Estland og Nederlandene foran os. Det er en tilbagegang fra 2016, hvor vi var nummer 3 i EU.

FIGUR 7: DIGITALISERING AF DEN OFFENTLIGE SEKTOR, 2017

KILDE: Europa-Kommissionen (2017): Digital scoreboard.

Men selv om Danmark har gjort meget på digitalisering, er vi fortsat langt fra målet. Hvis de digitale løsninger, som findes i dag, også skal fungere i fremtiden, kræver det, at vi bevæger os op i helikopteren og ser på, hvordan de digitale løsninger kan hænge bedre sammen. Det duer ganske enkelt ikke, at så mange dele af den offentlige sektor ikke taler sammen. Fremtidens offentlige sprog er digitalisering.

Trods ét lovgrundlag findes der i dag 98 forskellige fortolkninger af myndighedsbehandling hos kommunerne. Det er omkostningsfuldt og væksthæmmende for dansk erhvervsliv at skulle forholde sig til og finde rundt i de mange forskellige måder, hvorpå kommunerne hver især udøver deres myndighed. Derfor skal en ensartet elektronisk kontakt til kommunerne for virksomheder være et prioriteret projekt. Kommunerne anvender i dag en lang række forskellige it-platformer til dokumentation og kommunikation mellem leverandør og myndighed på blandt andet beskæftigelses- og ældreområderne, og det er et problem. Hver kommune har sit ønske til form og indhold, og det umuliggør et smidigt samarbejde med den offentlige sektor for den virksomhed, der leverer ydelser til og i flere kommuner.

Et sådan smidigt samarbejde er ønskværdigt – ikke mindst, når en virksomhed skal sælge en vare eller en ydelse til f.eks. en kommune. Udbudsloven åbner allerede i dag for adgangen til fleksible udbudsformer, hvor ordregivere og tilbudsgivere går i dialog om et konkret projekt. Denne dialog fordrer f.eks. leverandørmøder, som virksomheder bruger mange ressourcer på at deltage i. Hvorfor så ikke skabe mulighederne for digital adgang til disse møder? Digitale møder er allerede i dag udbredte i det internationaliserede erhvervsliv.

Denne mulighed for digital dialog mellem udbydere og potentielle leverandører skal være reel og substantiel. Data for kommunale budgetter og regnskaber skal derfor være helt åbne og digitalt tilgængelige, så man f.eks. for det enkelte plejehjem kan se, hvor fordelene kan høstes, og der er noget at gå i udbudsdialog om. Udbudsdialogerne kan være omfattende, og der er eksempler på dialogbaserede udbud på op til 82 møder, uden man er kommet videre.

Dansk Erhverv foreslår

- Kommunerne skal i større omfang – særligt på beskæftigelses- og ældreområdet – anvende flere standardiserede it-løsninger på tværs af kommunegrænserne.
- Der skal stilles krav om, at offentlige ordregivere skal stille en digital adgang til rådighed i forbindelse med markedsdialogen ved udbud. Det skal være muligt for virksomheder at deltage i markedsdialog digitalt f.eks. gennem videoopkoblinger. Adgangen til digital markedsdialog kan ske gennem udbudsloven, enten ved præcisering af loven eller den tilhørende bekendtgørelse om digitale udbud.
- Data om de kommunale budgetter og regnskaber skal gøres åbent tilgængelige for deltagere i en markedsdialog i forbindelse med udbud.

Selv om Danmark har gjort meget på digitalisering, er vi fortsat langt fra målet. Hvis de digitale løsninger, som findes i dag, også skal fungere i fremtiden, kræver det, at vi bevæger os op i helikopteren og ser på, hvordan de digitale løsninger kan hænge bedre sammen.

LAD NY TEKNOLOGI LØFTE VELFÆRDSOPGAVER

Digitalisering og ny teknologi handler ikke kun om effektivisering af administrative funktioner. Der er også et betydeligt uindfriet potentiale, når det gælder nye teknologiske løsninger på de praktiske velfærdskerneopgaver.

Innovationsprojekter danner ofte rammen om velfærdsteknologi i dag. Men mange af disse mindre projekter bliver aldrig tænkt helt igennem som en kilde til nye måder at løse velfærdsopgaverne på. Derfor skal der sikres en tydeligere "fra pilot til storskala"-plan og -strategi, så innovationsprojekter bliver til drift og brugbare services og produkter. Dermed kan vi undgå, at virksomheder spilder værdifulde ressourcer på projekter, der ikke fører til et salg, og at der bruges enorme offentlige ressourcer på innovationskonsulenter ansat på kortvarige projekter, der ofte har svært ved at vise markante resultater.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal fastsættes mål for udbredelse af velfærdsteknologi. Der skal på alle relevante områder sættes bindende og konkrete mål.
- Virksomheder skal have lettere adgang til at teste nye velfærds- og healthtech-løsninger i kliniske miljøer og i borgernære miljøer. Det sikrer, at løsninger tilpasses individuelle behov hos patienterne og borgere – og giver dermed størst effekt.

GØR LOVGIVNINGEN DIGITALISERINGS- PARAT

Ny teknologi ændres også rammerne for regulering og lovgivning og det på flere måder. For det første ændres den verden, som lovgivning skal indramme, ganske radikalt. Lovgivning kan således bremse udviklingen og udbredelsen af nogle teknologiske muligheder, mens der i andre tilfælde er behov for ny lovgivning for at undgå, at nye teknologier får negative følgevirkninger for samfundet. Den hastige teknologiske udvikling gør det samtidig sværere, hvis ikke principielt umuligt for lovgiverne at følge med udviklingen. For det andet giver digitalisering mulighed for at effektivisere den offentlige sektors myndighedsbetjening, men det kræver, at lovgivningens form faktisk understøtter digital sagsbehandling m.m. Derfor skal nye regler leve op til en række kriterier, hvis de skal kunne understøtte en fortsat digitalisering af den offentlige myndighedsudøvelse og levering af velfærdsydelser.

Det første kriterium er et opgør med detailregulering på mange områder og så vidt muligt sigte mod en teknologineutral lovgivning. Vi skal med andre ord afholde os fra at diktere teknologier ind i lovgivningen. Der er simpelthen for stor risiko for, at reguleringen binder os til at bruge teknologier, der hurtigt bliver eller allerede er forældede. Ligeledes er der risiko for at spænde ben for at benytte nye teknologier eller eksisterende teknologier på nye måder. Eksempelvis skal taxalovgivningen

Centraladministrationen om digitaliseringsklar lovgivning

Digitaliseringsstyrelsen, Justitsministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet (Erhvervsstyrelsen), Beskæftigelsesministeriet (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering), SKAT og KL udarbejdede i 2015 en vejledning til, hvordan man i højere grad kan indtænke digitalisering i det lovforberedende arbejde. Vejledningen rettede sig mod det lovforberedende arbejde, hvor "der hidtil ikke - eller kun i begrænset omfang - har været tænkt på digital kommunikation, digitale arbejds-gange m.v."

ikke stille krav om, at der skal monteres en føler i passagersædet på en taxa. Vi skal i stedet fjerne krav om analoge processer og andet, der opstiller unødige barrierer for digitalt samspil med og i den offentlige sektor.

Det andet kriterium er digitalisering af sagsbehandling, der ofte vil forudsætte objektive kriterier i reguleringen. Hvis man skal kunne digitalisere lovgivning, skal man med andre ord så vidt muligt fjerne skøn fra sagsbehandlingen. Det vil bane vejen for mere automatiseret sagsbehandling.

Denne forudsætning betyder selvsagt også, at ikke alt kan eller bør digitaliseres. Skøn må ikke sættes under regel, lyder et vigtigt forvaltningsretligt credo. Og der må aldrig gås på kompromis med retssikkerheden og virksomheders og borgernes mulighed for at få gennemgået tvivlsager. Det kræver også, at den digitale implementering af lovgivningen tænkes ind allerede fra de første faser af formuleringen af et regelsæt.

Og det er det tredje kriterium: Den digitale implementering skal være en del af arbejdet helt fra begyndelsen, og derfor skal inddragelsen af slutbrugerne – både de implementerende myndigheder og de virksomheder, der skal leve med en bestemt løsning – prioriteres højt i det lovforberedende arbejde.

Eksempel: Rejsekortet – it er ikke et vidundermiddel

Rejsekortet er et eksempel på, hvordan man ikke skal gøre. For her satte man sig for at "sætte strøm til" et virvar af takstsystemer, regionale trafikselskaber og forskellige rabatsystemer. Dette virvar bliver ikke til enkelhed og sammenhæng, blot fordi det digitaliseres. Med rejsekortet havde den rigtige fremgangsmåde været at gentænke afregning af kollektiv trafik. Det havde givet et langt mere enkelt og sammenhængende takstsystem, som så vil kunne understøttes af det rejsekort, vi kender i dag, en telefon eller hvad der nu måtte være danskernes foretrukne enhed i årene fremover.

Det er ikke nemt at leve op til disse tre kriterier. Og det betyder, at det kan være svært at automatisere eksisterende sagsgange – selvom kunstig intelligens sikkert kunne løse mange flere offentlige opgaver, end vi egentlig forestiller os. Inden man digitaliserer eksisterende processer, skal der derfor foregå en kritisk revision af rationalet i den nuværende praksis: Kan vores hidtidige måde at gøre noget på gøres grundlæggende om? Et område kan over år udvikle sig og sande til i lappeløsninger, der med fordel kan ryddes op i – men det kræver ofte et helt nyt regelsæt.

Det er helt enkelt billigere og mindre risikabelt at udvikle it-systemer, der skal håndtere nogle enkle regler, end at udvikle et system, der skal håndtere en stor arv af snørklede regler og undtagelser. Regulatorisk kompleksitet står i dag i vejen for smidig digitalisering og automatisering.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal i det lovforberedende arbejde indføres et obligatorisk digitaliseringstjek af ny lovgivning. Er der f.eks. i forbindelse med kontrol og tilsyn krav om dokumentation i form af skriftlighed (på papir eller via digital indberetning), eller stilles der krav om fysiske tilsyn? Og vægter lovforslaget enkelhed, som kan automatiseres eller i hvert fald nedbringe kompleksitet i det understøttende (it-)system?

VI SKAL SKABE BEDRE MULIGHEDER FOR INTERNATIONALE DIGITALE VÆKSTEVENTYR

DIGITALISERING GÅR HÅND I HÅND MED INTERNATIONALISERING. VI SKAL FORBEDRE DANSKE VIRKSOMHEDERS MULIGHEDER FOR AT HØSTE GEVINSTER PÅ TVÆRS AF GRÆNSERNE.

De fleste danske virksomheder har i dag gode tekniske forudsætninger for at sælge til udenlandske virksomheder og forbrugere – både når det gælder digitale ydelser og fysiske produkter. Og mange virksomheder er allerede lykkedes med at udnytte de digitale muligheder til nye samhandelseventyr.

Med adgangen til internationale markeder følger naturligt en øget konkurrence. Det stiller krav til virksomhederne om konstant udvikling og fokus på effektiv styring af omkostningerne. Fra statslig side gælder det om at sikre erhvervsmæssige rammevilkår, der fremmer forretning og udvikling – også på tværs af grænser. For adgang til de internationale markeder er en ubetinget fordel for danske virksomheder og danske forbrugere.

Disse fordele gælder også på det digitale område. Faktisk går digitalisering hånd i hånd med internationalisering. Det digitale sprog er internationalt, og nul- og ettaller er fremtidens lingua franca. Derfor er digitale løsninger både nøglen til at skabe eksport og samtidig selv genstand for eksport. Begge dele er til fordel for Danmark, hvis vi formår at skabe de rette vilkår for at udnytte det.

STYRK DEN DIGITALE EKSPORT

Danmark har gennem tiden ført en aktiv og ambitiøs eksportfremmepolitik. En naturlig konsekvens af det er også at have en national ambition om eksport af digitale løsninger. Det gælder f.eks. digitale indholdsprodukter som musik, computerspil, software eller digitale rådgivningsydelser som procesdesign eller lignende. En digital eksportfremmeindsats ligger lige til højrebænet.

Denne indsats kan også omfatte e-handel og de digitale løsninger, der anvendes i den offentlige sektor i Danmark. Private aktører har gennem et tæt offentlig-privat samarbejde om udvikling af løsningerne en værdifuld viden, som i endnu højere grad end i dag kan og bør omsættes til eksport. Eksportfremstød med deltagelse af danske embedsmænd og danske it-virksomheder har vist sig at være effektiv i dialogen med udenlandske embedsmænd.

Digital eksport handler langt fra alene om hardware. Også data sendes over landegrænser, og en ambitiøs eksportfremmepolitik skal derfor også inkludere et ønske om og et arbejde for fri data internationalt. Temaet bør være et selvstændigt fokusområde i kommende frihandelsaftaler. Manglende fokus skaber usikkerhed for virksomhederne, når de skal overføre data, og det gør det svært for EU at bekæmpe datalokaliseringsskrav i lande uden for EU. En global tendens til øgede datalokaliseringsskrav skader den globale dataøkonomi. Det sker f.eks., når Kina kræver, at europæiske virksomheder skal lagre de data, de skaber der, i et datacenter i Kina. Det leder til suboptimale investeringer og fungerer som en form for protektionisme.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal etableres en 3-årig eksportindsats for digitale produkter og ydelser. Indsatsen skal forankres i innovationscentrene, og midlerne findes i form af en omprioritering inden for rammerne af det nuværende eksportsystem.
- Der skal etableres et samarbejde mellem leverandører og eksportfremmesystemet om eksport af digitale løsninger i den offentlige sektor.
- Der skal arbejdes mere målrettet for fri internationalisering af data både i Danmark og i EU, særligt i forbindelse med indgåelse af frihandelsaftaler.

SKAB ET DIGITALT INDRE MARKED

Danmark har store økonomiske og beskæftigelsesmæssige gevinster af at være en del af EU's indre marked. Her sikrer fælles spilleregler, at virksomheder møder langt færre tekniske og økonomiske handelshindringer, når de forsøger at afsætte deres produkter og ydelser på eksportmarkederne. EU-standardisering, harmonisering og regler om gensidig anerkendelse af kvalifikationer styrker de danske virksomheders konkurrenceevne, navnlig fordi Danmark som en lille åben økonomi er afhængig af adgangen til det store europæiske marked.

I en hastig teknologisk udvikling er det afgørende at sikre, at lovgivningen er teknologi- og sektorneutral. Det baner vejen for nye og smartere måder at gøre tingene på. Et eksempel på det modsatte er inden for televerdenen, hvor man historisk har haft stor regeltæthed og eksempelvis pålagt teleselskaber krav om logning, telespecifik forbrugerregulering og adgang til en oplysningstjeneste. Det kan være byrdefuldt i sig selv, men giver endnu mere asymmetri, når nyere udbydere af telefonilignende tjenester slipper for disse krav, fordi de ikke defineres som teleselskaber, men som it-virksomheder. Lovgivningen skal være teknologi- og sektorneutral, og de eksisterende ikke-neutrale regler skal tages op til kritiske overvejelse.

Det indre marked er dog langt fra komplet. Eksempelvis er det digitale indre marked endnu kun i sin vorden, og der er behov for at give dette projekt et stort skub fremad, hvis vi skal kunne hente de gevinster, som følger af digitalisering og nye teknologier. Hvad nytter det at have udviklet en genial digital løsning på et presserende problem hos forbrugere verden over, hvis man ikke kan sælge den internationalt?

I en hastig teknologisk udvikling er det afgørende at sikre, at lovgivningen er teknologi- og sektorneutral. Det baner vejen for nye og smartere måder at gøre tingene på.

Danmark er et konkurrencedygtigt land, når det gælder investeringer i datacentre. Det skyldes blandt andet vores kølige klima, en god infrastruktur, adgang til grøn energi samt stabile politiske rammer. Vi risikerer imidlertid at miste førerpositionen, hvis de store EU-lande vedtager krav om, at data skal opbevares i disse lande. Antallet af disse datalokaliseringskrav er steget støt globalt og i EU over de seneste år. De hæmmer den frie bevægelighed for data, der er den absolut vigtigste forudsætning for et effektivt digitalt indre marked.

En anden forudsætning for det digitale indre marked er, at lovgivningen skaber incitamenter til digitalisering og internationalisering. Det gør den ikke, når virksomhederne bliver underlagt voldsomme sanktioner som følge af uheldig adfærd med minimal betydning. Europa-Kommissionen forslår i ePrivacy-forordningen, også kaldet Cookie-forordningen, at pålægge virksomheder bøder op til 10 mio. euro eller 2 pct. af den årlige globale omsætning, hvis en virksomhed overtræder bestemmelsen om uanmodede elektroniske henvendelser. Hvis man sender en forkert mail, er bøden med andre ord uforholdsmæssigt høj. Desuden er forordningens anvendelsesområde blevet for omfattende og vil være tungt for både teleselskaber og uregulerede web-tjenester.

For at håndtere disse digitale udfordringer skal EU arbejde mere fokuseret på at skabe overblik og bane vejen for en samlet og koordineret tilgang til digitalisering, internationalisering og vækst. Dette kan kun lade sig gøre, hvis EU anlægger en mere målrettet tilgang til at gøre Europa til en af de førende digitale regioner i verden, hvor alle virksomheder, uanset sektor, placering eller størrelse, får fuldt udbytte af de digitale og teknologiske muligheder.

En måde at sikre dette er ved at nedsætte et europæisk digitaliseringsråd, der skal fungere som en platform for drøftelser af europæiske virksomheders muligheder og udfordringer i lyset af en verden, der ændrer sig hastigt som følge af den digitale og teknologiske udvikling.

Digitaliseringsrådet skal besidde den nødvendige – og nyeste – ekspertviden inden for digital og teknologisk udvikling og derfor skal rådet bestå af både eksperter og forskere, såvel som konkrete praktikere på de relevante områder. Deres rolle skal være at drøfte og give inputs til konkrete initiativer, som øger europæiske virksomheders digitale parathed samt styrker mulighederne for digital samhandel på tværs af europæiske landegrænser.

Måden dette kan fungere på er ved at lade digitaliseringsrådet fungere som en platform, hvor også europæiske virksomhedsledere, repræsentanter for arbejdsmarkedets parter samt embedsfolk fra EU's medlemslande samt andre interessenter får mulighed for at samarbejde med andre EU-organer, europæiske erhvervsorganisationer m.fl. om at drøfte, videndele, foreslå initiativer, regelforenkle og udvikle kompetencer og styrkepositioner inden for fremtidens digitalisering af den private sektor.

- Europa-Kommissionen skal stadfæste den frie bevægelighed for data i EU i en forordning i forventning om støtte fra Rådet og Parlamentet.
- Danmark skal i EU's ministerråd arbejde for, at bøderne og anvendelsesområdet af ePrivacy-forordningen gøres proportionale.
- Danmark skal i EU's ministerråd arbejde for lige vilkår mellem teleselskaber og andre telefonilignende tjenester Det giver ulige konkurrence, når eksempelvis krav til logning alene rammer teleselskaber og ikke andre virksomheder, der udbyder tilsvarende "messenger-tjenester".
- Der skal etableres et europæisk digitaliseringsråd.

Digitaliseringen har for længst ramt den danske detailhandel, og e-handlen vokser markant i disse år. E-handlen giver forbrugerne et nærmest uendeligt udvalg af varer og tjenester og en effektiv og bekvem måde at handle på. Og for selv små forhandlere og producenter givet nethandel adgang til et stort – potentielt globalt – marked.

Den voksende e-handel giver dog også udfordringer for danske virksomheder i form af skærpet konkurrence fra udenlandske aktører. I 2014 lagde danske forbrugere en fjerdedel af deres e-handel i udenlandske netbutikker – svarende til 20 mia. kr. – mens udenlandske forbrugere kun købte for knap fem mia. kr. i danske netbutikker. I 2016 steg tallet for danskernes e-handel i udenlandske butikker til 34 mia. kr. ud af en samlet dansk e-handel på 111 mia. kroner, mens udenlandske forbrugere ikke er nær så hyppige kunder i danske netbutikker. Dermed er der et betydeligt uforløst potentiale i at styrke de danske netbutikkers salg til udlandet.

Vi skal sikre, at de danske netbutikker ikke står i en unødigt svær konkurrencesituation, der bidrager til e-handelsunderskuddet. Det danske omkostningsniveau er højt, og det trækker danske netbutikkers konkurrenceevne i den forkerte retning. Men problemet bliver unødigt meget større, når udenlandske netbutikker kan slippe af sted med at sælge til danske forbrugere uden at afregne den lovpålagte danske moms.

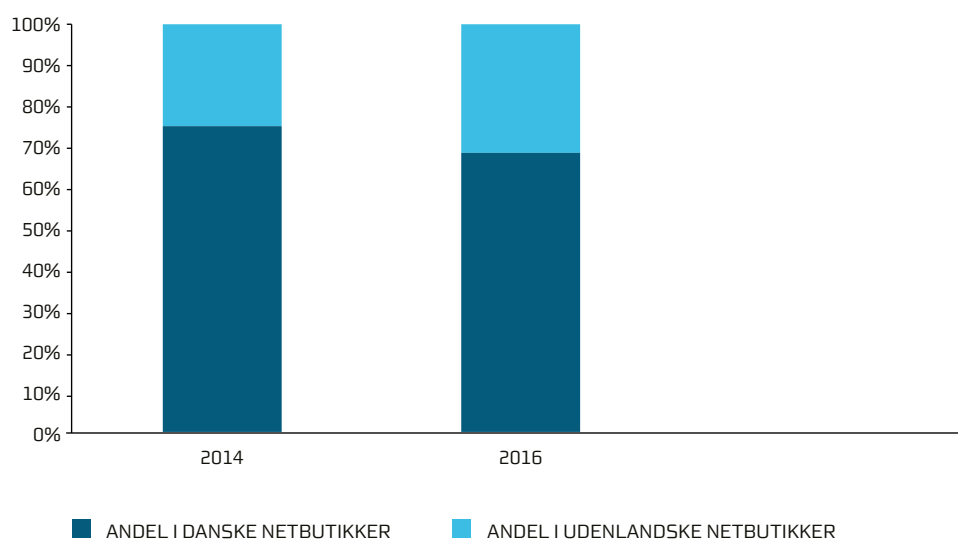
Konkrete initiativer til at styrke den danske e-handel bør ske med udgangspunkt i et samlet overblik over mulighederne. I dag ved vi en del om danskernes handel i udlandet, men har ikke samme overblik over danske virksomheders salg til udenlandske forbrugere og virksomheder – den danske e-eksport. Da denne eksport må forventes at stige på samme måde som e-handel generelt, vil en løbende dokumentation og analyse af udviklingen kunne hjælpe danske netbutikker i deres arbejde med at skabe ny eksport.

Vi skal sikre, at de danske netbutikker ikke står i en unødigt svær konkurrencesituation, der bidrager til e-handelsunderskuddet. Det danske omkostningsniveau er højt, og det trækker danske netbutikkers konkurrenceevne i den forkerte retning. Men problemet bliver unødigt meget større, når udenlandske netbutikker kan slippe af sted med at sælge til danske forbrugere uden at afregne den lovlige danske moms. Dansk Erhvervs estimerer viser, at den danske statskasse hvert år går glip af 500-600 mio. kr. i momsprovenu på grund af udenlandske netbutikkers manglende momsbetalinger. Danmark har en af de højeste momssatser i EU og har som ét af få EU-lande ikke differentieret moms på visse varer og tjenester.

Samtidig bør vi se på de danske særregler, der forringer danske netbutikkers konkurrenceevne. Et eksempel er den danske forbrugerrettslov, der giver forbrugerne ret til at returnere varer, der er købt på nettet, selvom varerne er taget i brug. Den er udtryk for en overfortolkning af EU's forbrugerrettighedsdirektiv, som er fordyrende og byrdefuldt for netbutikkerne og gør nethandel mindre attraktivt. Såvel den danske regering som EU-Kommissionen har ambitioner om at øge den grænseoverskridende e-handel, men det skal ske på fair og lige konkurrencevilkår, og ambitionen skal følges op med praksis.

Endelig bør vi mindske de administrative byrder, der er forbundet med at sælge over grænserne. Det gælder ikke mindst arbejdet med at få overblik over de regelsæt, der gælder i forskellige lande, som i dag repræsenterer en voldsom byrde for danske virksomheder.

FIGUR 8: DANSKERNES E-HANDEL I DANSKE HHV. UDENLANDSKE E-BUTIKKER, 2014 OG 2016

KILDE: Dansk Erhvervs E-barometer.

Baggrund: Udfordringerne med de europæiske forbrugerregler

Den danske implementering af EU's forbrugerrettighedsdirektiv, direktiv 2011/83, giver forbrugerne ret til at returnere varer, som de har købt på nettet, selvom varen er taget i brug. Det stiller danske internetbutikker i en vanskelig situation, når f.eks. festkjoler returneres med rødvinpletter eller make-up, festtelte med mudder, ridset elektronik, legetøj med knækkede dele osv. Netbutikken har mulighed for at fratrække et beløb for værdiforringelsen, men reglerne siger intet om hvor meget eller hvordan. Der er heller ingen frist for, hvor længe netbutikken skal gemme den brugte vare, hvis det ender i en klagesag.

Der ligger derfor et betydeligt potentiale i at fremme den digitale handel og den danske e-eksport, hvis danske virksomheder får lettere adgang til og overblik over, hvilke regler de skal rette sig efter i de enkelte afsætningslande. Netbutikker, der handler aktivt med forbrugere i andre EU-lande, skal som udgangspunkt efterleve forbrugerregler, produktsikkerhedsregler mv. i forbrugerens hjemland. Det er regler, der ikke er harmoniserede på tværs af EU, men hvor hvert land har sine egne særregler. Ud over store forskelle i kultur og forbrugerregler er der også forskelle i mærkningskrav og produktstandarter, som virksomhederne skal efterleve. Dertil kommer, at også momsregistrering og momssatser varierer. Det er en stor opgave at danne sig et fuldt overblik over love og regler i 28 EU-lande med over 20 sprog, og det afskrækker mange virksomheder fra at sælge i andre lande. Derfor bør der skabes en fælles europæisk database med oversigt over de regler, som netbutikkerne skal følge, når de vælger at sælge over grænserne i EU.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal iværksættes et arbejde, der systematisk belyser e-handelseksporten fra Danmark. Arbejdet kan forankres i Erhvervsstyrelsen. Der skal på baggrund af analysen iværksættes initiativer målrettet e-handelsområdet på et oplyst og mere solidt grundlag.
- De danske myndigheders håndhævelse af danske momsregler skal styrkes, så udenlandske netbutikker betaler korrekt moms i Danmark. SKAT skal udnytte lovhjemlen til at anvende betalingskortoplysninger til momskontrol af udenlandske netbutikker.
- Den danske stat skal på EU-niveau arbejde for mere lige konkurrencevilkår ved ensartet og effektiv håndhævelse af EU-reglerne.
- Evalueringen af forbrugerrettighedsdirektivet skal medføre en præcisering af, at forbrugerne ikke har ret til at returnere brugte varer, men alene kan returnere varer, som – i lighed med tidligere – afleveres i væsentlig samme stand og mængde, og som derfor kan sælges igen.
- Der skal etableres en fælleseuropæisk database med oversigter over EU-landenes forskellige regler med relevans for e-handelen, herunder forbrugerregler, produktkrav, momsregler m.m.
- Reglerne for rerouting skal ikke blive mere administrativt besværlige end allerhøjst nødvendigt, og Europa-Kommissionen skal pålægges et omfattende oplysningsansvar.

VI SKAL ÅBNE NYE DIGITALE MULIGHEDER FOR DANSKE VIRKSOMHEDER

DANMARK SKAL VÆRE I FRONT, NÅR DET GÆLDER UDNYTTELSEN AF DIGITALE MULIGHEDER. VI SKAL SLIPPE DATA OG NY TEKNOLOGI FRI PÅ MARKEDET.

Digitale teknologier rummer store muligheder for danske virksomheder. Det er helt centralt for Danmarks fremtid, at vi skaber de bedst mulige rammer for at afprøve, udvikle og udnytte digitale teknologi.

Vi skal være med i front på kompetencer og forskning, vi skal slippe teknologien løs og lade den forandre den offentlige sektor. Sidst, men ikke mindst skal vi give erhvervslivet rammerne til at være kreative, udnytte og kommercialisere de teknologiske muligheder til gavn for alle. Det er her, at vi finder innovationskraften og risikovilligheden til at gribe de nye digitale muligheder og gøre dem til forretning.

GØR DATA TIL ET RÅSTOF I DEN OFFENTLIGE SEKTOR

En liberal, åben og ensartet praksis med at stille data til rådighed for virksomheder, organisationer og borgere er en vigtig opgave for en tidssvarende offentlig sektor – simpelthen fordi forretningspotentialerne i mere effektiv brug af data er så enorme.

En væsentlig del af de data, som den offentlige sektor indsamler, producerer og formidler, handler om ting og ikke om enkelte personer eller virksomheder. Det er geografiske data (landkort), miljødata, statistikker og meget andet. Det er data, der bliver til som en del af myndighedsudøvelsen – en slags restprodukt med stor genbrugsværdi. Disse data kan blive råstof for innovation i den private sektor, som kan bruge dem til alt fra små apps til big data-analyser.

Borgere og virksomheder skal desuden gennem en samtykkeløsning kunne give virksomheder mulighed for at tilgå personfølsomme oplysninger eller fortrolige virksomhedsoplysninger. Udfordringerne med videreanvendelse af denne slags data begrænser sig dog ikke til jura og økonomi alene, men er i høj grad også et spørgsmål om praksis i de enkelte myndigheder. Der kan være stor forskel på, hvordan de enkelte myndigheder reagerer på henvendelser om udlevering af data.

Tidligere politiske initiativer fra Folketinget og EU har hjulpet til med at frigøre offentlige data i juridisk og økonomisk forstand, men praktisk er det fortsat uoverskueligt eller helt umuligt for en virksomhed at vide, hvilke myndigheder der har hvilke data. Derfor ligger der et betydeligt potentiale i at skabe et bedre overblik over de offentlige tilgængelige data – og samtidig udrydde de tekniske begrænsninger for at få adgang til dem. Grunddataprogrammet samler de mest centrale data fra den offentlige sektor, men resten af området mangler retning og fremdrift. Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Erhvervsstyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen er blandt dem, der har taget initiativer til at fremme brugen af offentlige data. En samlet indsats vil styrke mulighederne markant.

Eksempel: Grunddataprogrammet

Statens grunddataprogram fra 2012 har til formål at forbedre de grundoplysninger, vi bruger allermest i Danmark. Det drejer sig om data på ejendomme, adresser, vand, klima, geografi, virksomheder og personer.

Grunddataprogrammet samler data, ensarter dem og giver mere smidig adgang for både den private og den offentlige sektor.

Baggrund: EU's PSI-direktiv

EU's PSI direktiv havde til formål at gøre op med den uens praksis, der herskede (og hersker), når f.eks. en virksomhed efterspørger data fra en offentlig myndighed. Direktivet giver en række fælles regler, som skal sikre, at alle bliver behandlet ens og på åbne, effektive og ikke-diskriminerende vilkår.

Man kunne eksempelvis forestille sig bedre adgang til energiforbrugsdata, der er et område med nye forretningsmuligheder, som kan optimere energiplanlægning og -forsyning i Danmark. Energiområdet aktualiseres af beslutningen om at indføre digitale fjernaflæsning af elmålere og overgang til timeafregning. Det vil give langt mere detaljerede energiforbrugsdata i den såkaldt "datahub" hos Energinet.dk, som i princippet ejer data.

Også inden for turismen er der store muligheder. I dag søger talrige turister informationer om Danmark på offentlige hjemmesider og offentlige profiler på sociale medier udbudt af VisitDenmark eller regionale og lokale turismeorganisationer. Den viden om turisternes digitale færd, som generes i den sammenhæng, kan med fordel gøres tilgængelig for private aktører, så de kan bruge den i deres markedsføring over for turisterne. Jo mere viden vi deler, desto bedre bliver vores services og produkter.

Dansk Erhverv foreslår

- Regeringen skal iværksætte et offentlig-privat samarbejde om en teknisk platform, der udstiller alle offentlige data (data uden for Grunddataprogrammet), så data reelt bringes i spil for landets virksomheder. Myndighederne forpligtes til løbende at opdatere kataloget i takt med at nye data gøres tilgængelige på kommunalt, regionalt og statsligt niveau. Governance er helt centralt, og eksempelvis Erhvervsstyrelsen skal have bemyndigelse til at pålægge kommunale, regionale og statslige myndigheder løbende at registrere hvilke data man ligger inde med.
- Der skal som en del af den ovenfor nævnte tekniske platform etableres en samtykkeløsning, hvorigennem en borger eller en virksomhed får mulighed for at give sit samtykke til, at en virksomhed må få udleveret fortrolige oplysninger.
- Der gennemføres en evaluering af PSI-loven: Har loven haft den tilsigtede effekt siden vedtagelsen i 2014? Har virksomheder i praksis den smidige adgang til data, Europa-Kommissionen slog til lyd for i forbindelse med senest revision af PSI-direktivet?
- Der gennemføres en analyse af potentialer og behov for at udvide Grunddataprogrammet med nye datasæt efter samme model, som da kortdata og CVR overgik fra indtægtsdækket virksomhed til frikøb, hvor alle frit kan bruge data. Det kunne f.eks. være relevant for (dele af) Danmarks Meteorologiske Institut, Danmarks Statistik samt trafikdata.
- Energinet.dk skal give størst mulig adgang til energiforbrugsdata i det omfang, databeskyttelsesreglerne tillader. Åbenheden bør være en del af Energinet.dk forretningspolitik.
- Der skal iværksættes et arbejde, som samler offentlige turismedata og – i anonymiseret form – gør dem tilgængelige for private aktører.

UDNYT SUNDHEDSDATA PÅ TVÆRS AF SILOER

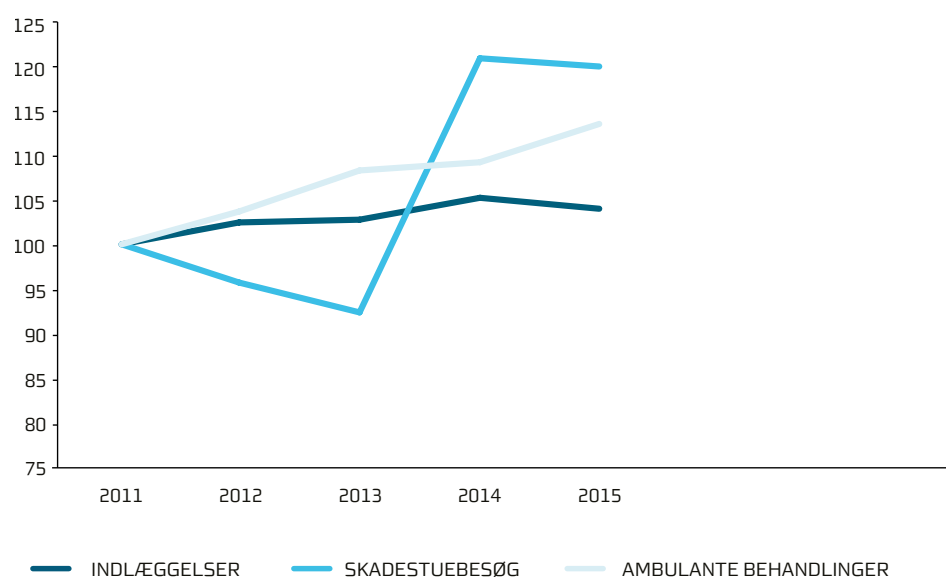
I Danmark blev der i 2015 foretaget lidt over 1 mio. akutte og knap 340.000 ikke-akutte indlæggelser, 7,8 mio. ambulante behandlinger, og 1,14 mio. besøg på de danske skadestuer. Læg dertil besøg hos almen praksis og speciallæger, besøg af hjemmesygeplejerske og andet. Danskerne er med andre ord flittige brugere af sundhedsvæsenet – og er kun blevet mere flittige brugere over de seneste år. Eksempelvis blev der i 2015 foretaget 14 pct. flere ambulante behandlinger end blot fem år tidligere.

Ved hver enkelt af disse kontakter genereres data. Både om patienten og om løsningen, som patienten tilbydes. Denne enorme mængde data kan være kilde til en markant styrkelse af sundhedsvæsenet og til eksporteventyr for f.eks. den danske life science-sektor.

Imidlertid er størstedelen af denne data siloopdelt – data opsamles flere steder af forskellige årsager og med forskellige systemer. Eksempelvis genereres der store mængder data på et hospital, men denne data er i udgangspunktet kun i begrænset omfang tilgængelige for andre offentlige eller private organisationer. Denne data vandrer heller ikke nødvendigvis fra hospital til hospital. I mange tilfælde bunder det i både kulturelle og praktiske forhold, herunder mangel på standardprocedurer for at opsamle og udveksle oplysninger. De data, der opsamles, bør i langt højere grad udnyttes til glæde for patienter og klinikere. Data skal betragtes som en ressource, og i dag finder der et uhyggelig stort ressourcespild sted i det danske sundhedsvæsen. Det er man opmærksom på, men potentialet er endnu uindfriet.

Der er stor politisk bevågenhed på sundhedssektoren, men der er behov for både en kulturændring og for en politisk ledet indsats for at sikre, at der etableres systemer, som understøtter viden- og datadeling på hele sundhedsområdet – fra sygehus over lægehuse til kommune og eget hjem. Og for både private og offentlige aktører. Det vil understøtte den forebyggelse og viden, der både kvalitativt og økonomisk er interessant.

FIGUR 8: INDLÆGGELSER, SKADESTUEBESØG OG AMBULANTE BEHANDLINGER I DANMARK, 2011-2015 (2011 = 100)

KILDE: Dansk Danmarks Statistik, Statistikbanken: IND01, SKAD01, AMB01 og egne beregninger.

Dansk Erhverv foreslår

- Ministeriet for Offentlig Innovation og Sundhedsministeriet skal præsentere en ændring af lovgivningen, så relevante data altid opsamles alle steder (kommune, almen praksis og sygehus) ifm. sundhedsbehandling.
- Økonomi- og Indenrigsministeriet samt Sundhedsministeriet forpligter regioner og kommuner til datadeling og -læsning på tværs. Det indebærer også en sikring af, at private aktører, der indgår i sundhedsbehandling, ligestilles med det offentlige.
- Den danske implementering af EU's persondataforordning skal indeholde muligheden for, at offentlige myndigheder kan idømmes bøder på lige fod med virksomheder. Forordningen giver mulighed herfor, men det er op til det enkelte land at beslutte; foreløbig lægger Danmark op til at holde offentlige myndigheder straffri, hvilket skaber kunstigt lave priser og skævvridning mellem det offentlige og den private sektor.

LÆG EN STRATEGI FOR DELEØKONOMIEN (PLATFORMSØKONOMIEN)

De senere år har fremvæksten af en række nye platformsbaserede deleøkonomiske forretningskoncepter med Airbnb, Uber og danske GoMore i spidsen påkaldt sig stor opmærksomhed. Der har altid eksisteret forskellige "peer-to-peer" udvekslinger mellem privatpersoner, f.eks. udlejning af boliger. Men når opslaget på tavlen hos købmanden eller feriehusholdningen erstattes af en annonce på en global platform, accelereres udviklingen kraftigt. Det skaber selvsagt store muligheder for innovation og adgang for nye økonomiske aktører. Fremvæksten af disse nye forretningskoncepter kan blive en stor gevinst, idet der ligger et betydeligt potentiale for mere effektiv ressourceudnyttelse, nye forretningsmodeller med mulighed for global udbredelse samt øget konkurrence i og dermed øget produktivitet i udfordrede brancher.

Omvendt er det også vigtigt, at de deleøkonomiske platforme ikke får et bekvemt "carte blanche" til at undslippe den eksisterende regulering og dermed opnå unfair konkurrencefordele. Der bør være lige konkurrencebetingelser for alle typer aktører på et marked. Hvordan vi i dag skal sikre det, står hen i det uvisse – ikke mindst fordi der endnu ikke foreligger en deleøkonomisk strategi fra de danske myndigheders side.

Der er med andre ord ingen samlet regulatorisk tilgang til deleøkonomien, selvom den tager til i omfang og styrke. Der er f.eks. ingen entydig klarhed over, hvornår en person skal betragtes som en privatperson eller en erhvervsdrivende. Der er nemlig ikke en ensartet og harmoniseret praksis på tværs af myndighedsområder, eksempelvis mellem skattemyndigheder, arbejdsmiljø-tilsynsmyndigheder, fødevaremyndigheder osv. Det har stor betydning, eftersom relevant erhvervslovgivning (f.eks. markedsføringslov og andre regler vedrørende forbrugerbeskyttelse) kun finder anvendelse i det omfang, en part er erhvervsdrivende. Det gælder også i forhold til det ansvar, platformene selv pådrager sig. I det omfang, de har en aktiv snarere end passiv formidlerrolle (som mange platformsokonomiske platforme må siges at have), vil de også have et ansvar for, hvad der foregår på platformen.

Deleøkonomiens vækst nødvendiggør også, at den specifikke brancheregulering tænkes igennem og i mange tilfælde revideres. Før samkørselstjenesten Uber forlod Danmark, havde tjenesten stor gavn af en ”price surging”-model, hvor priserne – og derved antallet af brugerchauffører, der ønsker at tilbyde ture – tilpassede sig efterspørgslen, mens taxaerhvervets udbud har været låst fast. Det illustrerer potentialet i et mere liberaliseret marked for persontransport. Tilsvarende har Airbnb bidraget til at udvide kapaciteten af værelser, lejligheder og feriehuse til udlejning til eksisterende og nye segmenter og dermed sikret nye turister til landet. I forhold til beskatning af indtægter fra udlejning kan man med fordel se på den velfungerende ordning, hvor lejeindtægter fra feriehuse udlejet gennem et feriehusudlejningsbureau automatisk indberettes til SKAT. Lignende ordninger bør indføres for udlejning via Airbnb og lignende tjenester.

Dansk Erhverv foreslår

- SKAT skal have hjemmel til at kontrollere, at der svares skat af de store indtægter, som deleøkonomiske aktører og platforme giver anledning til.
- Definitioner og praksis på tværs af myndigheder skal harmoniseres, så det står klart, hvorvidt en person er at regne for privatperson eller erhvervsdrivende.
- Der skal udarbejdes en egentlig og samlet strategi for håndteringen af deleøkonomien i Danmark.

SLIP TEKNOLOGIEN LØS: BEDRE RAMMER FOR INNOVATION

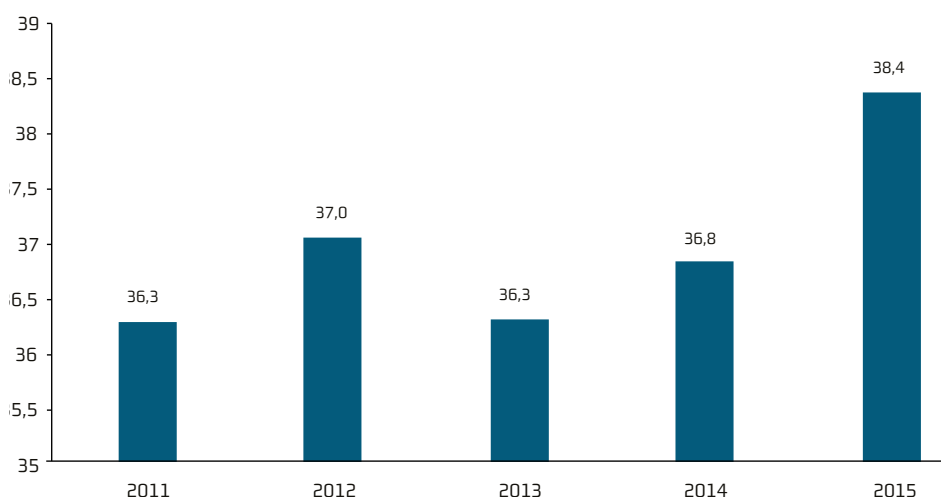
Digital teknologi giver ofte mulighed for innovation, der ikke kræver et stort forudgående udviklingsarbejde. Men hvis det fulde potentiale skal realiseres, kan der være behov for betydelige investeringer i udvikling. I Danmark anvender vi temmelig mange penge på at sikre innovation i erhvervslivet. De danske virksomheder brugte i 2015 over 38 mia. kroner på innovation. Det er i øvrigt to mia. kr. mere end i 2011 – en stigning på ca. 5,7 pct. på kun fem år.

Men pengene gør det ikke alene. Rammerne for innovation skal også være i orden. Og disse rammer bør løbende evalueres, så det sikres, at vi har det mest effektive innovationssystem. En sådan evaluering skal blandt andet afdække, om man kan styrke videnudvekslingen mellem universiteterne og erhvervslivet yderligere.

En evaluering bør også kigge nærmere på, om innovationsmiljøerne og erhvervsfremmesystemet har et tilstrækkeligt fokus på nye væksterhverv, som f.eks. nye teknologier. Der eksisterer i dag fire danske innovationsmiljøer. De investerer på statens vegne risikovillig kapital i blandt andet it-virksomheder, som har et betydeligt potentiale, men endnu er for umodne og risikofyldte til at modtage venture-kapital eller anden form for privat finansiering på fuldt kommercielle vilkår. Innovationsmiljøerne kan indskyde op til 6 mio. kr. per virksomhed i form af lån eller egenkapital. Der er altså ikke tale om tilskud, men om en investering i den tidligste, risikofyldte fase af en virksomheds liv, hvor andre investorer ofte holder sig tilbage.

Innovationsmiljøerne er relevante for iværksættere med digitale forretningsmodeller, f.eks. inden for spiludvikling, e-handel eller fintech-løsninger – men det er værd at overveje, om innovationsmiljøernes indsats kan målrettes endnu mere end i dag.

FIGUR 10: ERHVERVSLIVETS UDGIFTER TIL FORSKNING OG UDVIKLING, 2015 (MIA. KRONER)

KILDE: Danmarks Statistik, Statistikbanken: FORSK01

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal gennemføres en evaluering med henblik på at forenkle og strømline innovations- og erhvervsfremmesystemet og mindske de administrative omkostninger ved at reducere antallet af aktører og skabe en klarere rollefordeling imellem dem.
- Antallet af innovationsmiljøer skal reduceres, så vi i Danmark fokuserer indsatsen på to innovationsmiljøer i hhv. Øst- og Vestdanmark.
- Der skal udvikles en fondsmodel efter inspiration fra innovationsmiljøet Pre-Seed Innovation i begge de danske innovationsmiljøer, og opbygningen af denne fondsmodel skal ske i dialog med Erhvervsministeriet og private venture-investorer.

PRIORITÉR DEN OFFENTLIGE FORSKNING

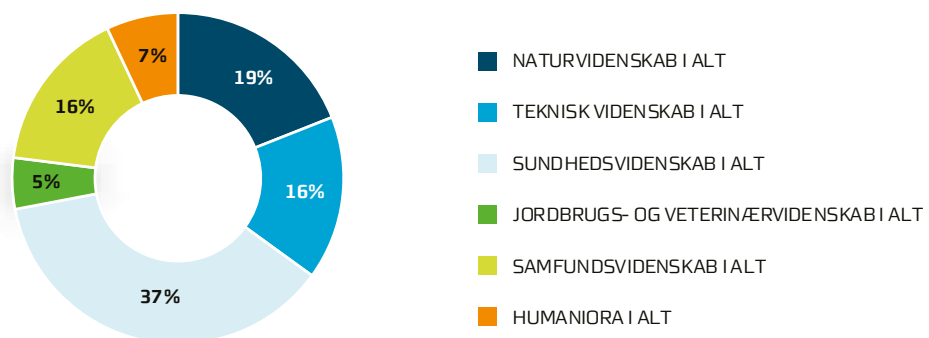
Når virksomheder investerer i forskning og udvikling, sker det typisk med et benhårdt forretningsmæssigt mål for øje. Når forskning foregår i det offentlige, er sagen anderledes. Her må vi tage en åben og ærlig diskussion om prioriteringen af forskningsmidlerne.

Danmark er et lille land – og selv om vi lever op til Barcelona-målsætningen om at investere 3 pct. af BNP i forskning, kan vi ikke være lige gode til det hele. Der er derfor et behov for, at forskningsmidlerne fordeles strategisk i forhold til, hvor Danmark har nogle forskningsmiljøer i den internationale liga.

De samlede offentlige bevillinger til forskning og udvikling var i 2016 budgetteret til 21,2 mia. kroner. Sundhedsvidenskab får tildelt flest midler – 37 pct. af forskningsmidlerne går til sundhedsvidenskabelig forskning. Også naturvidenskab får en stor andel af midlerne, mens det tekniske område får for få midler. Det er en udfordring.

Af de 21 mia. kr., der anvendes på forskning fra det offentlige, er 15,4 mia. kr. finanslovsbevilget. Heraf går 9,3 mia.kr til universiteternes basismidler, der bliver anvendt til både grundforskning og anvendt forskning. Udfordringen er dog, at der ikke er et strategisk sigte i basismidlerne. Det er op til det enkelte universitet, hvordan disse midler fordeles. Det kan der passende rettes op på. På den måde sikres det, at Danmarks eksisterende styrkepositioner på universiteterne bevares og udvikles. Dertil vil det også give mulighed for at styrke den strategiske grundforskning, som kan give danske virksomheder en konkret konkurrencefordel inden for de pågældende områder.

FIGUR 10: FORDELING AF FORSKNINGSMIDLER PÅ HOVEDOMRÅDER, 2015

KILDE: Danmarks Statistik, Statistikbanken: FOUOFF07 og egne beregninger.

Danmark og de øvrige nordiske lande har allerede en stærk position inden for forskning på IKT-området. Men det er en position, som godt kan tåle at blive udbygget, og som det langt fra er givet, at vi kan opretholde. Det fordrer dog, at der strategisk tilføres flere midler til de områder, hvor vi har styrkepositioner, og hvor der er potentialer til mere.

En nylig analyse gennemført af analysehuset Damvad Analytics for Dansk Erhverv udpeger disse styrkepositioner. Det drejer sig blandt andet om Human-Computer Interaction ("HCI"), datalogi, Computational Mathematics, Information Systems and Management. At tilføre strategiske basismidler til at understøtte forskning i disse områder kan bidrage til at styrke den nuværende position og til at tiltrække internationale virksomheder, investeringer og talenter.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal i tillæg til de almindelige basismidler oprettes strategiske basismidler, som tager udgangspunkt i de forskningsmiljøer på danske universiteter, som ligger i toppen af den internationale elite, samt de forskningsmiljøer, som er under opblomstring.
- Der skal afsættes en pulje på 500 mio. kr. årligt i en periode på seks år, hvor udvalgte fagområder vil kunne få ekstra midler. Midlerne skal understøtte eksisterende og opblomstrende forskningsmiljøer, så der udvikles banebrydende og strategisk grundforskning.

LÆG RAMMERNE FOR EN NY TYPE FINANSIEL SEKTOR

Den finansielle sektor er et stykke afgørende infrastruktur for samfundet og erhvervslivet, der i høj grad bliver ramt af ny teknologi og disruptive forretningsmodeller. Ligesom en forbedret infrastruktur skaber muligheder for fysisk mobilitet, så skaber digitaliseringen mulighed for øget finansiell mobilitet. Tænk blot på udviklingen af mobilbetalinger, der kan revolutionere vores forhold til kontantbetaling.

Den slags innovative løsninger kommer ikke af sig selv. Derfor bør vi arbejde for at fjerne de forhindringer, der i dag er for innovation i den finansielle sektor. De virksomheder, der står for at gennemføre betalinger, og de virksomheder, der lever af at indsamle data fra forbrugerkonti, skal have adgang til bankernes digitale infrastruktur. Med forbrugernes samtykke kan det åbne for nye muligheder for behandling af betalingsdata og iværksættelse af betalinger og dermed kan bane vejen for udvikling af nye produkter på det finansielle område.

Den finansielle sektor er et stykke afgørende infrastruktur for samfundet og erhvervslivet, der i høj grad bliver ramt af ny teknologi og disruptive forretningsmodeller.

Et andet område, der er værd at kigge nærmere på, er blockchain-teknologien, der i dag er grundlaget for den virtuelle kryptovaluta BitCoin. Det er en teknologi med et enormt potentiale på en række områder, hvor der er behov for, at en transaktion verificeres. Det kan f.eks. være i logistiksektoren, ved tinglysning af fast ejendom eller udviklingen af nye betalingsløsninger.

Blockchain-teknologi giver mulighed for nemme, effektive og sikre transaktioner. Og da fremtidens betalinger er kendetegnet ved "convenience" – det skal være nemt, hurtigt og ikke mindst sikkert for både erhvervsdrivende og forbrugere at gennemføre betalinger, uanset hvor betalingerne bliver foretaget – er potentialet i denne nye digitale teknologi enormt. De reelle muligheder for praktisk anvendelse af blockchain-teknologi er dog langt fra kortlagt.

Eksempel: Blockchain i shipping-branchen

International shipping er en avanceret affære, der involverer mange mennesker og mange papirer. Samtidig er det af stor vigtighed, at der er fuldkommen styr på disse mange papirer – det kræver både kunder og myndigheder.

En måde at håndtere det på, er blockchain – en teknologi, der tillader sikker deling af data i et digitalt netværk. Blockchain er mest kendt som teknologien bag den digitale kryptovaluta "Bitcoin", men har et langt bredere anvendelsespotentiale. Derfor arbejder man nu på at udvikle en blockchain-løsning, der potentielt og med ét slag kan øge effektiviteten i den internationale dokumenthåndtering markant – uden at gå på kompromis med kravene til sikkerhed.

Nye finansielle redskaber – inklusive blockchainløsninger eller nyopfundne kombinationer og brug af betalingsdata – kan dog sjældent slippes fri uden videre. Finanstilsynet informerer gerne iværksættere om de mange detaljerede krav, der følger af den finansielle lovgivning, men det er gennemgående forbundet med stor usikkerhed, når Finanstilsynet skal vurdere, klassificere og godkende nye forretningsmodeller, som ikke umiddelbart passer ind i den eksisterende lovgivning.

En vej frem er således at kunne foretage "beta-test" af nye og innovative finansielle produkter, serviceydelser og forretningsmodeller for et afgrænset og defineret markedssegment. Det kan med fordel ske i en "regulatorisk sandkasse" efter britisk forbillede, da dette vil være til stor gavn for fintech-iværksættere. Denne tanke flugter også med danske tanker om "teknologiske forsøgsområder". I Storbritannien var det på dagsordenen tilbage i 2011 og 2012, hvor det britiske finanstilsyn mødte fintech-startups under overskriften "How can we help you?"

Vi skal naturligvis sikre en fornuftig regulering af alle finansielle aktører. Af hensyn til både forbrugere, private långivere og etablerede pengeinstitutter er det afgørende, at der ikke opstår konkurrenceforvridende "shadow banking" og uregulerede forretningsmodeller, som ikke tager behørigt hensyn til risiko og etik. Der ligger imidlertid en uløst opgave i at gøre det nemmere og hurtigere at udnytte det forretningspotentiale, som nye teknologier rummer, eksempelvis for bedre og billigere kreditvurderinger, finansielle transaktioner og långivning. I dag risikerer gode forretningsideer at dø inden fødslen på grund af usikker og langsommelig sagsbehandling.

Dansk Erhverv foreslår

- Lov om betalinger skal tilpasses den teknologiske udvikling og efterspørgslen fra brugerne. Det betyder, at der skal løsnes op for, hvad betalingsdata med brugerens samtykke må benyttes til.
- Blockchain-teknologi skal gøres til et fokusområde forankret i Erhvervsministeriet med involvering af relevante udvalg og råd, f.eks. Betalingsrådet under Nationalbanken.
- Erhvervsministeriet skal afdække potentialet i nye betalingsteknologier, herunder brug af blockchain-teknologi i fintech-industrien, f.eks. ved at gennemføre nabotjek med en række lande.
- Resultaterne af dette analysearbejde skal udmønte sig i konkrete anbefalinger, der skal understøtte det videre arbejde med at fremme blockchain-teknologi i Danmark.
- Der skal etableres et "sandkassemiljø" under Erhvervsministeriet, hvor man på udvalgte områder tillader afprøvning af nye finansielle forretningsmodeller, før det er fuldt afklaret, om disse på længere sigt vil forudsætte ændrede offentlige regler. De nærmere aktiviteter bør – efter inspiration fra erfaringerne i UK – defineres af Finanstilsynet med henblik på, at reguleringen af forretningsmodellen, når der er opnået et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag, bliver implementeret i lovgivningen.

STYRK DEN DIGITALE PARATHED I MINDRE HANDELSVIRKSOMHEDER

Digital teknologi har potentiale til at optimere forretningen i langt de fleste danske virksomheder. Men mange virksomheder, især segmentet af små og mellemstore virksomheder (SMV'er), mangler i dag viden, inspiration og uvildig vejledning til at gribe de digitale muligheder.

Detailhandlen er inde i en rivende udvikling i disse år, hvor den fysiske butik suppleres af netbutik, som skal kunne tilgås fra pc og mobile enheder. Alt skal spille sammen for at give kunderne den bedste oplevelse, ellers finder de bare et andet sted at handle. Det kræver investeringer og nye måder at tænke forretning på, som kan være en stor mundfuld selv for de store detailhandelsvirksomheder. Men for de små kan det føles som en uoverskuelig opgave – også at finde og vælge det rigtige. Er 3D print, interaktivt prøverum, digitale ”sniffere” til at måle kundeflow eller noget helt fjerde det rigtige?

Teknologisk Institut arbejder på at etablere et Demonstrationscenter for Internet of Things (IoT) og dataudnyttelse, hvor SMV'er kan se forskellige leverandørers løsninger. Centeret skal helt konkret demonstrere for virksomheder, hvordan de gennem brug af sensorer og behandling af data kan optimere deres forretning og øge omsætningen. I første omgang vil demonstrationscenteret have fokus på detailhandlen, men det forventes, at centeret på længere sigt også vil demonstrere mulighederne i andre brancher. Demonstrationscenteret vil give virksomhederne den nødvendige indsigt og konkrete hands-on-erfaring, samt den uvildige rådgivning, de har behov for, for at kunne transformere deres forretning og vælge de rette digitale løsninger.

Det er dog ikke alle virksomheder, der har kapacitet til at besøge IoT-demonstrationscenteret, og derfor skal centeret komme til dem. Der bør etableres et mobilt IBIZ-Center, der kan supplere det eksisterende IBIZ-Center, og som kan fungere som mobilt showroom for digital omstilling. Udbuddet i showroom'et skal selvfølgelig afvejes i forhold til forbrugertendenser og målgruppen, men fokus kan indledningsvist være på detailhandlen. Serviceplatformen har tidligere arbejdet med idéen om et rullende techlab i samarbejde med Teknologisk Institut. Samarbejdet koordineres også i forhold til kommunerne og de lokale cityforeninger.

Denne samlede indsats er afgørende for at øge de små og mellemstore virksomheders digitale parathed og muligheder for at udnytte de nye potentialer, der ligger i den ny teknologi også for de små og mellemstore virksomheder.

Dansk Erhverv foreslår

- Bevillingen til IBIZ-Center skal forlænges og øges efter 2018 med det mål at etablere et endnu stærkere uvildigt digitalt kompetencecenter, der giver SMV'er adgang til en række aktører. IBIZ-Center kan på den måde være virksomhedernes indgang til række erhvervsfremmeaktører, herunder erhvervsskolerne, relevante universiteter og de IKT-rettede GTS-institutter, som IBIZ-Center i dag allerede samarbejder tæt med i blandt andet Big Data Business Academy og i IBIZ TechLab.
- Der skal etableres et mobilt IBIZ-Center, som supplerer det fysiske IBIZ-Center.

VI SKAL BYGGE DIGITALE MOTORVEJE TIL FREMTIDEN

ET DIGITALT SAMFUND KRÆVER EN STÆRK DIGITAL INFRASTRUKTUR. VI SKAL BYGGE FUNDAMENTET FOR FREMTIDENS DIGITALE DANMARK.

En veludbygget infrastruktur er en vigtig faktor for et erhvervsliv i fremgang. I en tid, hvor stadig flere virksomheder bliver afhængige af lynhurtigt mobilt 5G-bredbånd, tingenes internet og Smart Cities, er det indlysende, at infrastruktur ikke alene er nye motorveje og store broprojekter. I Danmark skal vi også prioritere den digitale infrastruktur højt.

Modsat vores veje bliver den digitale infrastruktur primært bygget af private virksomheder. Disse private virksomheder investerer årligt ca. seks mia. kr. alene i udbygning af dansk teleinfrastruktur. Men de bliver ikke belønnet tilstrækkeligt og møder barrierer for yderligere investeringer. Det skal ændres, for det hæmmer udviklingen – også i resten af erhvervslivet. Stærke bredbåndsforbindelser er en forudsætning for, at Danmark får succes som digital nation. Investeringer kan oversættes til bedre dækning og større hastigheder.

Nok så vigtig er it-infrastrukturen, der giver os digitale identiteter som borgere, forbrugere og bankkunder m.m.. NemID er et godt eksempel. I kulissen står blockchain-teknologien med en ny måde at verificere digitale identiteter på, der kan revolutionere vores forretningsgange og spare fordyrende mellemlid. Også droneteknologien, der vil give behov for nye former for digitale identiteter eller ”nummerplader” og trafikregler, står på spring. Vi skal sikre, at danske virksomheder har de bedst mulige betingelser for at udvikle og implementere de nye løsninger.

UDRYD BARRIERERNE FOR FORTSAT UDVIKLING AF TELEINFRASTRUKTUREN

Alle virksomheder er i dag digitale virksomheder, uanset branche, størrelse eller geografi. Hurtige, stabile bredbåndsforbindelser i hele landet er kritisk digital infrastruktur for virksomhederne, der giver dem adgang til kunderne, offentlige myndigheder og egne it-systemer.

Kommunerne og myndighederne bør derfor øge deres fokus på at udrydde barrierer for den fortsatte udrulning af både fastnet og især den lynhurtige trådløse 5G-teknologi. Tre ting kan være med til at sikre dette:

Først og fremmest skal vi styrke teleselskabernes incitament til at investere i teleinfrastruktur. Et grundlæggende princip i den henseende bør være, at udbygning af teleinfrastruktur ikke må være en indtægtskilde for det offentlige.

Stærke bredbåndsforbindelser er en forudsætning for, at Danmark får succes som digital nation. Investeringer kan oversættes til bedre dækning og større hastigheder.

Det betyder, at kommunerne ikke skal lukrere på, at det trådløse 5G-bredbånd stiller krav om opsætning af væsentligt flere basestationer (antenner), end vi er vant til fra 3G og 4G. Derfor er det afgørende, at kommunerne minimerer deres sagsbehandlingstider og priser for leje af jord, master og bygninger til opsætning af sendeudstyr. Ligeså vigtigt er det, at myndighederne minimerer teleselskabernes omkostninger for at få adgang til nødvendigt frekvensspektrum, og at der stilles flere frekvensbånd til rådighed. Staten opkræver i praksis en skadelig særskat, når teleselskaberne investerer i trådløst bredbånd. De betaler nemlig for at få adgang til det nødvendige frekvensspektrum. Men det svækker markant deres mulighed for at investere i stærkere bredbånds- og mobilforbindelser. Midlerne fra disse salg af frekvenser bør føres tilbage til telebranchen og investeres i en stadig stærkere digital infrastruktur. Investeringerne kan passende målrettes områder, hvor teleselskaberne bliver pålagt at løse samfundsmæssige opgaver, eller hvor markedet ikke slår til. Over de næste tre år vil den seneste frekvensauktion f.eks. give en pulje på 342 mio. kr. årligt.

Dernæst skal vi sikre en sund konkurrence på højhastighedsbredbånd. Det er et område, der mange steder i landet er præget af regionale monopollignende tilstande, hvor kun én leverandør har adgang til infrastrukturen. Det betyder, at der er områder, hvor forbrugere og virksomheder har frit valg mellem leverandører af hurtigt bredbånd, og områder, hvor de ikke har. Der er brug for at sætte konkurrencen fri, så en række bredbåndsudbydere får adgang til at levere tjenester og services over de lokale fibernet på samme måde, som da kobbernettet i sin tid blev åbnet for at skabe konkurrence på teletjenester. Da energiselskaberne startede udbygningen af deres fibernet i 2005, stillede de i udsigt, at nettene ville være åbne for andre udbydere. Det er endnu ikke sket.

For det tredje skal vi fjerne barriererne for fortsat udvikling i form af ublu og administrativt tunge krav om logning. Logningskrav betyder, at teleselskaberne pålægges at registrere f.eks. brug af og position på mobiltelefoner. En EU-dom mod den svenske logningslov fra december 2016 i sagen mellem Tele2 og den svenske telemyndighed, Post- och Telestyrelsen, kom i vejen for de oprindelige og yderst omfattende tanker om logning i Danmark. Det betyder dog ikke, at dansk logning nødvendigvis bliver mindre omfattende at håndtere. Omkostningerne for et kommende logningsregelsæt for teleselskaberne er endnu ikke klarlagt, men udgifterne i forbindelse med tidligere forslag har været estimeret til mellem 200 mio. og 1 mia. kr.

Turistvirksomheder som hoteller og campingpladser har også været i søgelyset. De stod til at skulle udføre systematisk registrering af gæsternes færden på nettet (såkaldt sessionslogning) via virksomhedernes internetforbindelse. Sessionslogningen er blevet kraftigt udfordret – dels af en afgørelse fra EU-domstolen i 2016, dels af en teknisk faglig vurdering, der sår tvivl om den forebyggende og efterforskningsmæssige værdi. Kravet om sessionslogning er dermed endnu et eksempel på en uproportional byrde for virksomhederne.

Dansk Erhverv foreslår

- Kommunerne skal i højere grad facilitere udbygningen af den digitale infrastruktur ved at fokusere på sagsbehandlingstider, priser for leje af jord til installationer, regler for sendemaster m.v. Al udleje af offentlige arealer eller bygninger til infrastrukturformål må alene ske til omkostningsbaseret priser.
- Midlerne fra de offentlige frekvensauktioner skal anvendes til støtte til passiv bredbåndsinfrastruktur, f.eks. opstilling af master, gravearbejde, anlæggelse af tomrør og lignende, hvor der ikke er grundlag for udrulning af teleinfrastruktur på erhvervsøkonomisk grundlag i henhold til EU's statsstøttere regler.
- Midlerne fra de offentlige frekvensauktioner skal anvendes som kompensation for omkostninger til at løse samfundsopgaver, ikke mindst i forbindelse med logningsloven, der vil medføre betydelige omkostninger til administration og udstyr for telesekskaberne. Øvrige samfundsopgaver er selskabernes oplysningspligt om nedgravet infrastruktur (LER-loven), EU's tilgængelighedsdirektiv og evt. blokering af hjemmesider.
- Midlerne fra de offentlige frekvensauktioner skal anvendes til finansiering af en offentlig mærkningsordning for mobiltelefoner, der hjælper forbrugerne med at vælge mobiltelefoner med den bedste modtagelse af signaler.
- Myndighederne gør brug af EU's bestemmelser om åbning af telenetværk på regionalt plan. Energiselskabernes incitament til at investere i fibernet skal fremover stimuleres via afregningsprisen, ikke ved opbygning af en lukket fiberinfrastruktur.
- Logning skal begrænses til det absolut nødvendige og med proportionalitet for øje, så effekten står mål med de byrder, der indføres. Logningsreglerne bør indeholde et princip om at virksomheder, der lider tab, vil blive kompenseret for at udføre og investere i udstyr til pålagte logningsopgaver.

BYG FUNDAMENTET FOR FREMTIDENS SMART CITIES

Fremtidens byer – små og store – får nye muligheder for at styre trafik, forsyning, forurening, forbrug og meget mere, når biler, droner, satellitter og sensorer på snart sagt alle typer genstande bliver koblet sammen i tingenes internet og skaber kvalitativt nye typer data. Det kaldes – med rette – for Smart Cities. Med Smart Cities får vi mere ressourceeffektive og velfungerende byer. Udviklingen af intelligent styring af trafik, energi og forsyning er i gang, men implementeringen af teknologierne er stadig i en opstartsfasen. Derfor er der brug for yderligere fokus på området.

Udviklingen af Smart Cities kræver erfaring, viden og samarbejde mellem offentlige aktører og private virksomheder. Men det vil ofte være offentlige og især kommunale myndigheder, der afgør om Smart City-projekter bliver gennemført. Smart Cities bør derfor fremover tænkes ind i alle relevante offentlige anlægsprojekter. Når kommuner eksempelvis udskifter gadelygterne, bør det vurderes, om de skal udstyres med wifi eller 5G.

Attraktive bymidter, hvor folk kan lide at opholde sig, skaber grobund for et godt forretningsliv og er godt for både borgere og kommuner. Hvis vilkårene for detailhandlen og oplevelsesindustrien er gode, giver det liv og beskæftigelse. Data og digitale teknologier kan hjælpe en sådan udvikling på vej. Data om folks bevægelsesmønstre i bymidten efterlader viden om, hvordan borgerne bevæger

sig, og hvordan man mest hensigtsmæssigt indretter butikker, parkeringspladser, gågader, cykelstier, placerer pakkebokse m.v. for at skabe bedst mulige rammer for kundeoplevelsen. Dertil kommer demografiske data om befolkningssammensætning og indkøbsmønstre i oplandet, som kan give et billede af potentialerne for den lokale detailhandel. Er der f.eks. mange børnefamilier? Studerende? Er der nogen steder, mange slår et smut forbi? Den type viden anvendes naturligvis også i en Smart City og kan være med til at skabe rammerne for succesfuld detailhandel, men det kan være en vanskelig opgave at løfte for den enkelte virksomhed, særligt de små mindre.

Eksempel: Ry City Data-projektet

I Ry har Ry Cityforening i samarbejde med blandt andet Alexandra-Instituttet kastet sig over en større kortlægning af borgernes adfærd i bymidten. 15 butikker deltog i projektet. Ved hjælp af smartphone-data kan man se, hvor folk bevæger sig hen og hvornår.

Konklusionerne fra disse undersøgelser kan bruges i butikkernes planlægning, så butikkerne i videst muligt omfang møder kunderne dér, hvor de er. Målet er naturligvis fortsat udvikling af en bymidte med liv til gavn for både detailhandlen og borgerne i Ry, og projektet kan inspirere lignende dataprojekter i andre byer.

Et andet centralt aspekt af en intelligent by er teknologierne, der samlet betegnes Intelligent Trafik-Styring (ITS). Det er teknologier, der giver stadig flere muligheder for at fremme mobiliteten – både erhvervs- og samfundsmæssigt samt individuelt. ITS og øget brug af teknologi i virksomhedernes logistik samt i køretøjerne sikrer, at transporten afvikles intelligent, effektivt, sikkert og klimavenligt. Det vil styrke erhvervslivets konkurrenceevne og reducere trængslen og dermed spildtiden. Dermed øger vi produktiviteten, så vi får mere for hver krone, samfundet investerer i den fysiske infrastruktur som f.eks. motorveje.

Potentialet for udvikling og brug af ITS er dog langt fra indfriet. Vejdirektoratet har pga. manglende bevillinger slukket for de elektroniske trafiktavler, der gjorde det nemmere for pendlere og erhvervstrafik at orientere sig i myldretiden. Det er selvfølgelig ikke noget, der hverken gør det nemmere at få medarbejdere på arbejde eller kunder i butikker og restauranter. Her går udviklingen baglæns.

Dansk Erhverv foreslår

- Kommuner og offentlige myndigheder skal indføre en Smart City-vurdering i fremtidige anlægsprojekter m.m. Er løsningerne Smart City-parate, og skal private aktører tilbydes at installere sensorer og infrastruktur m.m. i byggefasen? Giver adgang til data og mulighed for at udvikle nye styringsredskaber?
- Der skal udarbejdes en oversigt og evaluering af eksisterende Smart City-projekter
- Der skal gennemføres en informationskampagne til kommunerne om potentialet i Smart City-projekter.
- Økonomi- og Indenrigsministeriet og Erhvervsministeriet skal nedsætte en følgegruppe med henblik på monitorering af behov for tilpasning af lovgivning til Smart Cities.
- Det skal undersøges, hvordan man i samarbejde med den lokale detailhandel kan udvikle og udnytte indsigter fra kundedata, bevægelsesmønstre m.v. til at optimere detailhandlen i bymidten.
- Der skal afsættes midler til udvikling af it-redskaber i infrastrukturen, der vil forøge produktiviteten af konkret infrastruktur og forbedre sikkerhedsniveauet.
- Der skal afsættes midler til implementering af ITS-løsninger i alle nye infrastruktur-projekter.
- Der skal afsættes midler til udarbejdelse af globale systemer til udveksling af data, så brugerne ikke er afhængig af ny hardware, hver gang der kommer ny software.
- Bevillingen til de elektroniske færdselstavler skal reetableres – og gerne udvides.

GØR DANMARK TIL DIGITALT FORSØGSOMRÅDE PÅ TRANSPORTOMRÅDET

Alternative transportmidler buldrer fremad på globalt plan. Brugen af selvkørende biler er i sin vorden, mens droner er udbredt som legetøj i dag.

Den udvikling går ikke Danmark forbi, og derfor skal vi være hurtige til at opdage og udnytte det potentiale, der ligger i nye transportformer og -midler. Danmark skal være et digitalt forsøgsområde på hele transportområdet. Det vil gavne både den teknologisk udvikling og give mulighed for at tiltrække investorer til Danmark. Det er fremsat et lovforslag om at tillade forsøg med selvkørende biler. Det er positivt, men forslaget har et begrænset anvendelsesområde, som sagtens kan udvides.

Også droner bliver en væsentlig del af logistikken i fremtidens digitale metropol, og netop dronerne kræver en særlig indsats.

I Danmark har vi hidtil kun set begyndelsen inden for droneteknologi. Det er i dag især mediebranchen, der anvender (mindre) droner til foto- og videooptagelser. Internationale erfaringer tyder dog på, at vi i den nærmeste fremtid vil se virksomheder skabe nye forretningsmuligheder med droneteknologi på vidt forskellige områder som mark- og fjernvarmeinspektion, sikkerhed, logistik, opmåling, film og sport.

Baggrund: Droner i vækst

I udlandet skaber droneteknologien ny vækst og nye forretningsmuligheder. Det internationale markedsanalysebureau Frost og Sullivan forventer nærmest en ti-dobling i omsætningen i de kommende fem år. Den årlige globale droneproduktion forventes at stige fra ca. 140.000 til 1.677.000 droneplatforme frem mod 2020.

Det svarer til en forventet værdistigning i den globale indtjening på droner fra 693 millioner amerikanske dollars til 6,7 milliarder amerikanske dollars. Indtjeningen dækker både brug af droner og udvikling af teknologi til droner. EU er endvidere allerede med i projekterne Copernicus og Galileo.

For at optimere vilkårene for udviklingen af droneteknologi skal vi have et mere gunstigt miljø for virksomheder, som ønsker at udvikle nye forretningsmodeller ved hjælp af droner. Det kræver dels gunstige betingelser for forskning, udvikling og efterprøvning af droner, dels mere information om potentialet i teknologierne.

De primære barrierer for indførelsen af droner har været privatlivets fred og risici for, at droner har-varer. Derfor bør der forskes i elektroniske nummerplader, som vil kunne identificere dronerne, og i teknologier, der gør dem mere selvflyvende og sikrer dem mod havari. Samtidig skal de lovlige anvendelsesmuligheder for droner udvides, efterhånden som teknologien udvikler sig.

Dansk Erhverv foreslår

- Det nuværende forsøg med selvkørende biler skal udvides til også at omfatte andre mobile teknologier, så også autonome biler, skibe, flyvende og kørende droner, fly m.m. omfattes.
- Det nuværende forslag om forsøgsområder for selvkørende biler skal genovervejes og foresimples. Det eksisterende forslag indeholder krav om detaljerede planer om vej-forhold, vejrforhold, registrering af data, godkendelse fra en assessor osv. Derudover kan der stilles yderligere krav, både generelt i administrative forskrifter og specielt i forhold til det enkelte forsøg.
- Omkostningerne ved etablering af et forsøgsområde skal reduceres. Samtidig vil krav til sikkerhedsstillelse, forsikring m.v. betyde, at mange mindre projekter ikke vil kunne lade sig gøre, fordi de kreative iværksættere bag ikke kan overskue de økonomiske og administrative krav.
- Der skal oprettes testområder i byer og på landet, hvor flere virksomheder, f.eks. inden for redningssektoren og byggeindustrien kan teste brugen af droner.
- Der skal gennemføres informationskampagner i disse testområder rettet mod borgere og øvrige virksomheder for at foregribe eventuelle bekymringer om privatlivets fred.
- Der skal udarbejdes regler om brug af droner, herunder krav om sikring af privatlivets fred.
- Udviklingen af "elektroniske nummerplader" og sikker teknologi skal prioriteres og intensiveres.

VI SKAL SIKRE DE ØKONOMISKE RAMMER FOR DIGITAL UDVIKLING

DET SKAL KUNNE BETALE SIG AT INVESTERE I NY TEKNOLOGI OG INNOVATION, OG RISIKOVILLIGHED OG UDVIKLING SKAL BELØNNES.

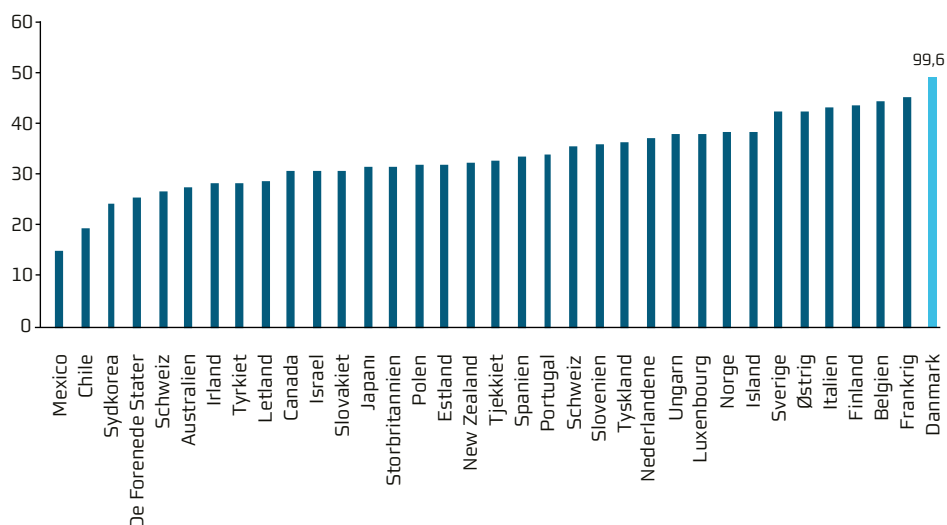
”Money makes the world go round”, sang Liza Minelli i den berømte film ”Cabaret” fra 1972. Og der er bestemt noget om snakken. Danske virksomheder kaster sig ikke over nye teknologier, blot fordi det er spændende. De gør det, fordi der er økonomisk ræson i at udnytte den teknologiske udvikling. For eksempel er ”Internet of things” interessant for virksomhederne, fordi det giver mulighed for nye interaktioner mellem produkter, mens big data er interessant, fordi det kan øge produktiviteten og åbne nye forretningsmuligheder.

Derfor er det afgørende, at vi ikke lægger økonomiske hindringer i vejen for de danske virksomheder, der tør tage en chance og kaste sig over nye teknologier, risikobetonede investeringer, udvikling og innovation. I stedet skal vi sørge for, at der er penge nok til udvikling, og at gevinsten ved den er til at mærke. Kun på den måde kan vi sikre den nødvendige risikovillighed. For at opnå de store gevinster skal virksomhederne turde kaste sig over de projekter, der måske ikke virker åbenlyse, eller som kræver en stor indsats – og det mod kommer kun, når de økonomiske rammer tillader det.

STYRK DEN DIGITALE UDVIKLING Gennem Lavere Skattetryk

I dag er gevinsterne ved risikovillighed og udvikling ikke tilstrækkeligt store herhjemme. Danmark er et højskatteland, og selvom vi også får meget for de penge – herunder f.eks. adgang til den uddannelse, som er nødvendig, hvis de digitale frugter skal høstes – så er en høj skat forbundet med høje omkostninger for virksomhederne. Og dermed er der mindre kapital tilbage til innovation, udvikling og digitalisering.

FIGUR 12: SAMLET SKATTETRYK SOM ANDEL AF BRUTTONATIONALPRODUKTET I OECD-LANDE (2014)

KILDE: OECD (2016): Revenue Statistics 2016, figur 1.1. Senest lokaliseret 7. marts 2017 på www.oecd.org/ctp/tax-policy/revenue-statistics-19963726.htm.

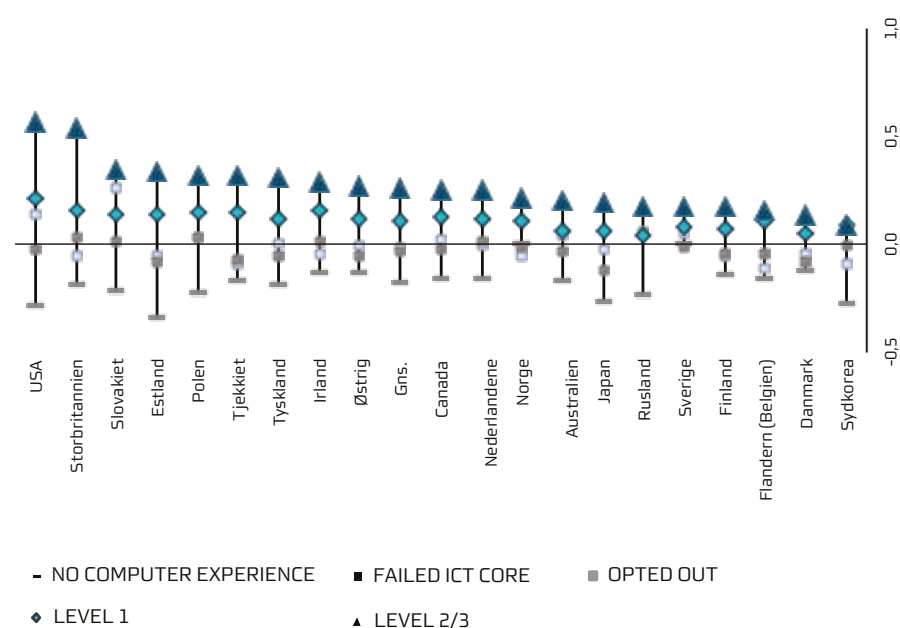
Den højeste skat rammer netop nogle af de elementer, der er befordrende for udnyttelse af nye muligheder. Den danske topskat er reelt en skat på uddannelse og ekspertise – og netop uddannelse og ekspertise skal der til, hvis vi vil kunne udnytte de digitale muligheder på et tilstrækkelig avanceret niveau. Derfor har Dansk Erhverv tidligere foreslået at indføre en 50/50-model for topskatten: 50 pct. i skat af indkomster over 50.000 kroner om måneden. Dette vil være til stor gavn for de virksomheder, der ønsker at kaste sig ud i teknologiske eventyr.

Samtidig vil det være til gavn for de danskere, der skal realisere disse teknologiske ambitioner: Sammenlignet med andre lande er der i Danmark kun en beskedent lønpræmie til de medarbejdere, der er i stand til at løse komplicerede problemstillinger. Sagt med andre ord: Gevinsten, man i Danmark får ved at dygtiggøre og specialisere sig inden for netop it, er foruroligende lille sammenlignet med mange andre lande – lande, vi er i direkte konkurrence med om folk med netop disse kompetencer. Har man gode it-kundskaber og it-kompetencer – ligger man på niveau 2 eller 3 i figuren nedenfor – er belønningen lille sammenlignet med de folk, der ingen it-kundskaber har.

Hvis en virksomhed eksempelvis skal kaste sig over udvikling af avancerede teknologiske løsninger, kræver det med andre ord, at virksomheden kan tiltrække de medarbejdere, der ved noget om denne teknologi, herunder hvordan man bruger den i praksis – og det er der ikke mange, der gør. Alternativet er, at virksomheden og samfundet går glip af betydelige produktivitetsstigninger.

Samtidig beskatter vi slet ikke målrettet. Det er eksempelvis muligt at indføre mere intelligente og målrettede afgifter på bilisme. En sådan ændring af afgifterne kræver dog et system, der er relativt billigt i drift, som har en meget lav fejlmargen, og som er internationalt koordineret.

FIGUR 13: LØNPRÆMIE EFTER PROBLEMLØSNINGSKOMPETENCE

KILDE: OECD (2015): Adults, Computers and Problem Solving, figure 4.10.

Dansk Erhverv foreslår

- Der skal gennemføres en ambitiøs skattereform, der sænker den højeste marginalskat, således at topskatten sænkes til 50 pct. af indkomster, der ligger over 50.000 kroner om måneden.
- Der skal gennemføres en provenuneutral omlægning af afgifterne på privatbiler, der tager højde for, hvor og hvornår bilen kører samt bilens emissioner. Erhvervstransporten skal undtages for kørselsafgifter, da den allerede er tilrettelagt ud fra størst mulig omkostningseffektivitet.

STYRK INVESTERINGSLYSTEN MED ET ENKLERE SKATTESYSTEM

Dette problem gælder dog ikke kun lønpræmien, men også investeringspræmien: Hvis man beslutter sig for at kaste sine sparepenge efter innovation, bliver man ramt af en aktieindkomstskat, der er blandt verdens højeste. Det skal vi lave om på, hvis Danmark skal være et land, der formår at tiltrække investeringer i fremtidens erhvervsliv.

Den høje aktieindkomstbeskatning rammer derved dobbelt: Den er så høj, at nogle udviklingsprojekter bliver uattraktive at investere i for både store og små investorer. Samtidig er den så meget højere end f.eks. i Sverige, hvilket betyder, at de investorer, der har mulighed for det, får kraftige incitamenter til at sende gode penge andre steder hen – til skade for danske virksomheders udviklingspotentialer.

Men ikke kun skattens niveau i procenter, kroner og ører har betydning. Også kompleksiteten i det danske skattesystem er en central faktor – især for mindre og mellemstore virksomheder. Kompleksiteten finder vi f.eks. i den regnskabstekniske behandling af investeringer. Netop denne behandling har stor betydning for virksomhederne, da den kan afgøre, om der er likvider nok til yderligere investering, udvikling og vækst.

I den sammenhæng er det værd at kigge nærmere på afskrivningsreglerne, da afskrivningen af en investering er med til at afgøre, hvor attraktiv den er. I dag er der gunstige regler for afskrivning af investeringer i software, da virksomheder har mulighed for straksafskrivning, når de investerer i eksempelvis styresystemer. Det samme gælder for mindre it-aktiver.

Større it-aktiver er derimod pålagt markant længere afskrivningsperioder. Det betyder, at afskrivningsperioden ofte overstiger selve aktivets levetid.

Formår en virksomhed ikke at tjene penge på en investering med et stort potentiale, kan den heller ikke fradrage hele det tab, som investeringen har forårsaget. I dag kan man kun opnå 100 procent fradrag for underskud på op til 7,5 mio. kroner. Underskud, der overstiger denne beløbsgrænse, har siden 2013 kun kunne fradrages med 60 pct.

Hvis man beslutter sig for at kaste sine sparepenge efter innovation, bliver man ramt af en aktieindkomstskat, der er blandt verdens højeste. Det skal vi lave om på, hvis Danmark skal være et land, der formår at tiltrække investeringer i fremtidens erhvervsliv.

Konsekvensen er, at virksomheder i udviklingsfasen ikke altid kan trække hele underskuddet fra i skat. Det skaber en asymmetri, som svækker tilskyndelsen til at foretage risikobetonede investeringer i virksomheder, der endnu ikke har overskud på driften. Dermed svækker man investeringerne særligt i teknologitunge virksomheder, og det rammer f.eks. unge virksomheder inden for medtech, it, biotech og cleantech.

Forsimpling af skattesystemet bør derfor være højt prioriteret. Vi skal have et enklere system, der giver virksomhederne mulighed for at fokusere mere på udvikling. I den forbindelse er det oplagt at se nærmere på de områder, hvor der er mange skattetvister, eller hvor skattereglerne i dag gør innovation unødigt besværligt. Det gælder eksemplerne ovenfor, eller når en afgift besværliggør genindvinding og dermed genbrug af procesvarme, der ellers blot ledes ud i det fri.

Dansk Erhverv foreslår

- Aktieindkomstbeskatningen skal sænkes fra 42 pct. til 27 pct., hvilket svarer til niveauet i Sverige.
- Afskrivningsreglerne på it-aktiver skal ændres, så afskrivningsperioden stemmer overens med it-aktivets faktiske levetid.
- Der skal genindføres fuld underskudsfremføring, så det bliver mere attraktivt og mindre usikkert at investere i danske virksomheder, som er i en fase, hvor omkostningerne til forskning og innovation endnu overstiger indtjeningen på driften.

SKAB BEDRE ØKONOMISKE RAMMER FOR INNOVATION

At skabe bedre økonomiske rammer for at udvikle og udnytte ny teknologi handler ikke kun om skattesystemet, men også om de offentlige engagementer.

De eksisterende statslige låne- og garantiordninger, som medvirker til, at sunde, men mere risikobetonede planer for digital omstilling kan finde finansiering, bør derfor videreføres, så længe der er efterspørgsel i markedet.

Det gælder blandt andet Vækstkaution-ordningen, der afdækker den yderste del af risikoen på et lån. Vækstkaution er en finansiel sikkerhed, der betyder, at en virksomhed kan opnå et lån til et udviklingsprojekt, som virksomheden ellers ikke kunne have iværksat.

Vækstkaution-ordningens fokus på de risikovillige investering er central – og det er derfor, at den ofte bruges over for den klassiske bankfinansiering, der som regel vil være mere utilbøjelig til at løbe den risiko, der er forbundet med teknologisk innovation.

For at styrke netop dette element af risikovillighed bør Vækstkaution-ordningen også blive tilgængelig for andre kanaler end den klassiske bankfinansiering. Det gælder f.eks. lånecrowdfunding, som er en ny forretningsmodel, hvor virksomheder via en digital platform har mulighed for at låne penge fra ganske almindelige småsparere – ofte i deres eget lokalmiljø.

Dansk Erhverv foreslår

- Vækstkaution-ordningen skal videreføres og tilføres 200 mio. kroner over en treårig periode fra 2018 til 2020, og at det bliver muligt at udstede lån med Vækstkaution via lånecrowdfunding.

De eksisterende statslige låne- og garantiordninger, som medvirker til, at sunde, men mere risikobetonede planer for digital omstilling kan finde finansiering, bør derfor videreføres, så længe der er efterspørgsel i markedet.

VI SKAL UDNYTTE DE DIGITALE MULIGHEDER, DER ALLEREDE FINDES

VI KAN UDNYTTE DE EKSISTERENDE DIGITALE MULIGHEDER BEDRE, END VI GØR I DAG. DET KRÆVER, AT LOVGIVNINGEN IKKE SPÆNDER BEN.

Mange mennesker forbinder digitalisering med noget nyt og uprøvet. Det er dog langt fra virkeligheden, for der er masser af potentiale for at udnytte de digitale muligheder, som teknologien allerede i dag rummer.

Morgendagens digitale vindere bliver de virksomheder, som formår at udnytte de digitale og teknologiske muligheder til at drive en mere effektiv og datadrevet forretning. Det betyder ikke, at virksomhederne nødvendigvis skal opfinde den dybe tallerken eller rekonceptualisere hjulet helt forfra. Ofte ligger de store og nemme gevinster for både virksomheder og forbrugere lige dér, hvor dagligdagen med simple virkemidler kan gøres enklere eller smartere. Morgendagens vindere er også de virksomheder, som forstår at udnytte den teknologi, vi har i dag, til at positionere sig i hjemmemarkedet og på den globale markedsplads. Og morgendagens vindere er afhængige af, at morgendagens offentlige sektor er tilsvarende digitaliseret og effektiv.

På trods af, at Danmark er blandt de lande i Europa, der er længst fremme med digitalisering, kan de danske virksomheder – og særligt virksomheder inden for service og handel – stadig blive langt bedre til at udnytte de digitale og teknologiske muligheder. Desværre kan de regler, som virksomhederne er underlagt, eller de eksisterende procedurer og administrationsgange, som virksomheden møder i kontakten med myndighederne, spænde ben for mulighederne.

BRUG EKSISTERENDE DATA INTELLIGENT

Digitaliseringen giver nye muligheder for at indsamle, behandle og bruge data, og det åbner nye døre: En effektiv udnyttelse af allerede eksisterende data – kundedata, virksomhedsdata, adfærdsdata m.m. – kan skabe en mere intelligent forretning til gavn for både virksomheder og forbrugere og samtidig øge sikkerheden og gøre myndighedsbetjeningen mere effektiv.

En butik kan eksempelvis skabe en mere intelligent forretning med mere personaliseret og målrettet service og rådgivning til kunderne ved at tilbyde at lægge kundernes betalings- og loyalitetskort sammen, så de kun skal fiske ét kort op fra tasken. Dermed kan forbrugerne være sikre på, at de får den rabat eller de gode tilbud, de er berettigede til, hver gang de handler. Den mulighed eksisterer allerede i dag, men lovgivningen kræver, at data fra betalingen og data fra loyalitetsprogrammet behandles helt adskilt. Dermed får hverken forbrugere eller virksomhederne adgang til de muligheder, som sammenlægningen af data giver.

Morgendagens digitale vindere bliver de virksomheder, som formår at udnytte de digitale og teknologiske muligheder til at drive en mere effektiv og datadrevet forretning.

Også virksomhedens drift kan gøres nemmere og mere intelligent ved at tillade brug af eksisterende tekniske løsninger. Digitalisering medfører skærpede krav til datasikkerhed. For medarbejdere og virksomheder vil de skærpede krav til datahåndtering være væsentligt lettere at efterleve, hvis medarbejderne har mulighed for at benytte deres personlige NemID-adgang, når de kommunikerer med myndighederne på vegne af virksomheden. Virksomhederne styrer allerede i dag medarbejdernes adgangsrettigheder via virksomhedens NemID-konto og kan derfor let lukke for medarbejdernes adgang f.eks. i forbindelse med fratrædelse. I dag er det tilladt for selvstændige erhvervsdrivende at benytte deres private NemID i virksomhedssammenhæng, men tilladelsen bør udvides til at gælde virksomheder generelt.

Også når det gælder sikkerhed i fysisk forstand, kan man udnytte eksisterende data til mere effektive løsninger. Når der bliver begået et røveri eller tyveri i detailhandlen, restauranter eller hoteller, er der ofte videoovervågning, der viser gerningsmanden og handlingen. Får virksomhederne mulighed for at dele disse billeder, vil de i højere grad kunne advare hinanden mod bestemte gerningsmænd og dermed forhindre nye forbrydelser. Samtidig må det formodes at have en præventiv effekt, hvis gerningsmænd ved, at deres billeder bliver delt. Billeddata eksisterer allerede i butikkerne, men må altså ikke anvendes effektivt. Naturligvis skal sådanne billeder ikke deles ukritisk, men det er teknisk muligt at bruge billeddata til at øge sikkerheden til gavn for både forbrugere og virksomheden.

De eksisterende muligheder for at bruge data kan også effektivisere håndteringen af netop butikstyverier. Anmeldelse foregår i dag på en blanket, hvor stamdata – virksomhedens navn, adresse, gerningssted m.m. – skal manuelt indtastes på ny hver gang, der foretages en anmeldelse. Genbrug af (stam)data er her oplagt.

Der er altså et betydeligt potentiale for at gøre virksomhedernes kontakt med myndighederne langt mere smidig, hvis vi udnyttede de allerede eksisterende muligheder for opsamling, deling og brug af data. Og adgangen til data er ikke alene nok: adgangen skal også være reel – information skal være til at finde.

Når mange danske virksomheder begår fejl, når de skal deklarere importerede varer, skyldes det således, at det nuværende system, eVita, ikke er særlig brugervenligt. SKAT har derfor en afdeling på 22 personer ansat alene til at rette forkerte tarifieringsangivelser fra virksomhederne!

Også Forbrugerklagenævnets og Fødevaremyndighedernes databaser er utidssvarende og meget svære at søge i, da mange af afgørelserne i disse databaser er lagt ind uden brug af søgeord. Det betyder i mange tilfælde, at man reelt skal kende afgørelsen på forhånd for at kunne finde frem til den. Ordentlige søgefunktioner burde være en selvstændig prioritet, da det er en forudsætning for effektiv anvendelse af data – ikke mindst, da både data og de teknologiske muligheder allerede findes.

Dansk Erhverv foreslår

- Kunder skal have mulighed for at vælge, om de vil lægge loyalitetsprogrammet og betalingstjeneste sammen på deres kort, app eller lignende uden samtidig at skulle tage stilling til at fravælge anvendelse af loyalitetsprogrammet i hver enkelt betalings-situation. Dette kræver en ændring af § 124, stk. 3 i forslag til lov om betalinger.
- Der skal generelt åbnes for muligheden for, at virksomheder af alle størrelser kan lade medarbejdere knytte deres private NemID-adgang til virksomhedens NemID-konto, så betroede medarbejdere let og sikkert kan kommunikere med myndigheder, virksomheder, banker mv. på vegne af virksomheden.
- Persondataloven og lov om tv- overvågning skal åbne for muligheden for at dele billeder af gerningsmænd. Delingen kan foregå i et lukket system, som virksomhederne tilgår f.eks. igennem Virk.dk. Justitsministeriet skal afdække, hvordan et sikkert system til deling af billedmateriale kan opbygges, så det lever op til strafferechtsplejens princip om, at enhver berettiget tvivl skal komme den tiltalte til gode.
- Justitsministeriet skal udvikle et intelligent system til anmeldelse af butikstyverier, som kan varetages via Politi.dk eller Virk.dk. På denne anmeldelsesportal skal virksomheden kunne logge ind, gemme stamdata, se anmeldelseshistorik og følge sagsbehandling. Fra portalen skal det være muligt at videresende anmeldelsen digitalt til f.eks. politi, kunde, forsikringsselskab og butik.
- Der skal etableres et mere brugervenligt digitalt søgeværktøj for virksomheder til at tarifere deres importvarer. Det kan med fordel gennemføres som led i SKATs modernisering af import/eksportsystemerne, som følger af implementeringen af EU's nye toldkodeks.
- Der skal etableres søgefunktioner, der skaber nem adgang til relevante afgørelser og udtalelser i hele den offentlige myndighedsbetjening.

LET BYRDERNE MED DIGITALE INDBERETNINGER

Blandt de største administrative byrder for danske virksomheder er de indberetningskrav, som følger af blandt andet årsregnskabsloven, bogføringsloven, selskabsloven m.fl. Internt er virksomhederne digitale, men kommunikationen mellem virksomheder og myndigheder er ofte ganske analog og håndholdt. Til trods for nuværende og tidligere regerings forsøg på at reducere de administrative byrder er vi endnu ikke i mål med en intelligent løsning, som kan udnytte det store potentiale i, at langt størstedelen af virksomhedernes data, som skal indberettes, i forvejen findes digitalt i virksomhederne.

Det grove indberetningsarbejde bør i stedet ske digitalt, og manuelle (dobbel)indberetninger afskaffes permanent. Det er en "digital first"-tankegang, der har potentiale for at være én af de største, enkeltstående forenklinger af danske virksomheders dagligdag nogensinde.

I dag er det teknisk muligt at udvikle cloud-løsninger, hvor relevante data fra virksomhederne er tilgængelige for de offentlige myndigheder, så myndighederne selv kan hente de data, der er brug for i forbindelse med kontroller og tilsyn.

Samme logik kan overføres til områder, hvor indberetningen er bundet op på en konkret aktivitet – f.eks. import. Når en dansk virksomhed vil indføre fødevarer fra et andet land, skal disse kontrolleres af Fødevarestyrelsen. I dag foregår det på den måde, at en virksomhed, senest 24 timer før fødevarerne ankommer til landet, skal anmelde det til Fødevarestyrelsen, som vil foretage stikprøvekontroller ved udvalgte grænsekontrolsteder. Derefter skal dokumentationen for kontrollen stemples og foreligge fysisk og følge varerne frem til ankomst på virksomhedens varelager.

I dag giver blockchain-teknologi imidlertid helt nye muligheder for sikker behandling og deling af fortløbende dokumenter, der kan lette håndteringen af kontroldata og samtidig sikre en effektiv integration mellem fødevaremyndighedernes kontrol og SKAT. Det bør vi udnytte.

Indberetning til SKAT kan i det hele taget være en omstændelig affære – især for små virksomheder. Det skyldes, at indberetning til SKAT – ligesom fødevareanmeldelsen ved import – typisk sker manuelt. Vejen frem er et åbent API til SKAT, der vil tillade integration mellem SKATs systemer og privat udviklede apps. Det vil åbne for muligheden for udvikling af apps, der fungerer som platforme for f.eks. udbud af mindre småjobs og serviceydelser med dertilhørende betalingsordning. Målet er både en mere effektiv og retvisende indberetning, bekæmpelse af sort arbejde og et mere fleksibelt arbejdsmarked.

Dansk Erhverv foreslår

- Erhvervsministeriet skal – i samarbejde med hovedinteressenterne Erhvervsstyrelsen, Danmarks Statistik og SKAT – tage initiativ til en afdækning og analyse af potentialet og business casen i at digitalisere indberetninger fuldstændigt. Der bør tages udgangspunkt i en digitalisering af de indberetninger med størst volume, og der bør laves delprojekter med digitalisering af årsregnskab/årsrapport, selskabs-selvangivelsen, moms- og afgiftsindberetninger samt indberetninger til Danmarks Statistik.
- Miljø- og Fødevareministeriet samt SKAT skal samarbejde om at udvikle en digital løsning med fuld integration til EU's TRACES-database ("Trade Control and Expert System"), som er EU's elektroniske system for grænsekontrol og certificering af handelsvarer. Systemet skal automatisk sende relevant data til fødevaremyndighederne samt SKAT.
- Der skal udvikles en digital kanal til SKAT (et åbent API), så udbydere af småjobs via apps automatisk kan indberette skattepligtig indkomst til SKAT.

I dag er det teknisk muligt at udvikle cloud-løsninger, hvor relevante data fra virksomhederne er tilgængelige for de offentlige myndigheder, så myndighederne selv kan hente de data, der er brug for i forbindelse med kontroller og tilsyn.

FØR ARBEJDSMILJØREGLERNE IND I EN DIGITAL TIDSALDER

Også når det gælder arbejdsmiljø er der et uforløst potentiale for at føre lovgivningen ind i en digital tidsalder.

Eksemplerne er talrige. Arbejdsmiljølovgivningen, der med afsæt i EU-direktiver regulerer menneskets forhold til teknologien og herunder f.eks. arbejde ved skærm, tager ikke i tilstrækkelig grad højde for, at medarbejdere i butikker sagtens kan benytte sig af tablets eller mobile enheder til f.eks. at servicere kunderne i butikken. At betjene kunder via mobile enheder er en naturlig del af det daglige arbejde i mange butikker, men reglerne for skærmarbejde er rigide og hæmmer den fleksibilitet, som den aktive brug af mobile enheder muliggør. Samtidig betyder forbuddet mod tunge løft, at det i dag ikke er muligt at bruge og dermed udvikle exoskeletter, der netop kan afhjælpe og effektivisere tungt arbejde.

Digitale redskaber kan hjælpe den enkelte medarbejder til at vurdere, hvordan man bedst overholder arbejdsmiljøreglerne i en given arbejdssituation. De nye digitale muligheder og automatiserede processer kan være med til ikke bare at lette virksomhedernes arbejde og skabe bedre arbejdsvilkår for ansatte, men også til at lette medarbejderes vurdering af, hvilke metoder de kan gøre brug af. Der bør derfor afsættes tilstrækkelige midler til netop denne slags projekter og til at udbrede kendskabet til mulighederne.

Dansk Erhverv foreslår

- Arbejdsmarkedets parter skal drøfte arbejdsmiljøreglerne, hvis konkrete tekniske krav er affødt af en teknologisk forældet virkelighed. Arbejdstilsynet kan på den baggrund enten ændre den nuværende regulering eller nedsætte et regeludvalg.
- Der skal i EU-regi arbejdes på, at de europæiske direktiver, som f.eks. skærmdirektivet, ændres og gøres mere tidssvarende, så de tillader en større teknologisk fleksibilitet.
- Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø får tilført midler til at fokusere på og lave projekter om, hvordan den digitale udvikling kan afhjælpe virksomhederne med arbejdsmiljøudfordringer, herunder eksempelvis vurdering af løftearbejde.

SKAB EN VISION FOR RESSOURCEEFFEKTIVITET OG GENANVENDELSE

Allerede i dag er mange større virksomheder i gang med at omstille deres forretning fra en klassisk lineær til en cirkulær økonomi, hvor ressourcerne anvendes flere gange. Digitale platforme og ny teknologi bliver i den forbindelse afgørende for at løfte det brede erhvervsliv ind på fremtidens marked, hvor også små og mellemstore virksomheder skal nyde godt af gevinsterne i øget ressourceeffektivitet og genanvendelse. Derfor er der behov for en samlet vision for et helt nyt og gennemdigitaliseret system til understøttelse af cirkulær økonomi, ressourceeffektivitet og genanvendelse.

Et sted at begynde er at give virksomhederne mulighed for at genbruge hinandens affald. Genanvendelse er allerede i dag et stort forretningsområde, og der findes en række etablerede digitale "ressource match making"-platforme, mens endnu flere er under udvikling. Disse digitale platforme er vigtige for, at virksomheder, der gerne vil bygge cirkulære forretningsmodeller baseret på genanvendelse, kan finde frem til materialerne og opnå en art forsyningsikkerhed.

I dag hæmmer træge indberetningsløsninger og forældet teknologi dog realiseringen af de gevinster, som digitalisering og ny teknologi kan give på affaldsområdet. Og tilsvarende er de erhvervsøkonomiske og administrative byrder for virksomheder og myndigheder betydelige i dag.

Det kan løses ved at skrotte det eksisterende affaldsregister og erstatte det med en ny og mere lettilgængelig løsning med en simpel søgefunktion. Det skal være enkelt for virksomhederne at registrere sig – ikke mindst for at øge incitamentet til at lade sig registrere, for netop denne registrering er en forudsætning for gennemsigtighed og dermed lovlighed på affaldsmarkedet. Et bedre system skal fjerne unødvendigt administrativt bøvls med at finde indsamlere og transportører samt at undgå overtrædelser af loven som følge af forkert overdragelse af affald. Og en fuldstændig konkurrenceudsættelse af alt erhvervsaffald vil kun skærpe nødvendigheden af et bedre system.

Affalddatasystemet kan ligeledes forenkles ved at reducere antallet af affaldstyper, så virksomheder, der ønsker at gøre genanvendelse til en forretning, nemmere kan registrere deres affald. I dag er der ét system for affaldsindberetning og et andet system (DPA-systemet) for elektronikaffald. Én samlet indgang for affaldsregistrering vil være en gavnlig forenkling.

Også hvad angår skrotbiler, kan digitalisering bane vejen for et mere effektivt system. Automatisering er vejen frem: Et digitalt system for skrotbiler, der automatisk taler sammen med SKAT, vil kunne sikre et mere velfungerende marked for bilophugning, kontrol med udbetaling af skrotpræmier og kontrol med miljøbehandlingen af skrotbiler.

I det hele taget rummer digitale løsninger et markant potentiale til at løse de problemer, der er forbundet med eksport af genanvendelige ressourcer. Der er behov for en gennemgribende digitalisering af systemet for godkendelser og notifikationer for grænseoverskridende affaldstransporter. I dag foregår hele sagsbehandlingen via almindelig brevpост mellem involverede myndigheder. Dette medfører store erhvervsøkonomiske byrder for virksomhederne, som skal vente i måneder på godkendelse, hvilket mindsker incitamentet til genanvendelse.

I dag hæmmer træge indberetningsløsninger og forældet teknologi dog realiseringen af de gevinster, som digitalisering og ny teknologi kan give på affaldsområdet.

Dansk Erhverv foreslår

- Erhvervsministeriet skal understøtte iværksætter i den cirkulære økonomi og herigennem "ressource match making" på de digitale platforme. Det kræver, at der afsættes støttemidler til konkrete projekter, der kan fremme dette, f.eks. igennem midler til udvikling af flere digitale platforme samt informationskampagner til både købere og sælgere af genanvendelige ressourcer.
- Der skal udvikles et helt nyt affaldsregister, der fokuserer på brugervenlighed i registreringen og indeholder en simpel søgefunktion, hvor affaldsproducenter kan søge på by-nummer samt den affaldstype/fraktion, de skal have afsat og finde en klar beskrivelse af den relevante genanvendelsesvirksomhed.
- Antallet af affaldstyper skal reduceres og forenkles.
- Det skal være muligt at sammenkøre indberetningen i affaldsdatasystemet og indberetningen til DPA-system for elektronikaffald via én samlet indgang.
- Der skal etableres et nyt digitalt system til Miljøordningen for Biler, hvor alle skrotningsattester registres digitalt hos Dansk Producentansvar (DPA) og sammenkøres med registrering af biler, som eksporteres. Dette system skal sikre automatisk indberetning til SKAT via det relevante udførelsesdokument. Systemet skal ligeledes fungere automatisk, så SKAT kan sende relevante oplysninger videre til DPA.
- Miljø- og Fødevareministeriet skal arbejde for en fuld digitalisering af godkendelser og notifikationer for grænseoverskridende affaldstransporter, og at der i den forbindelse samarbejdes med relevante europæiske myndigheder om et system, som sikrer gensidig anerkendelse i hele det indre marked.

VI SKAL SKABE DEN NØDVENDIGE SIKKERHED OG KONKURRENCE

AT HØSTE DE MANGE GEVINSTER AF DIGITALISERINGEN FORUDSÆTTER, AT IT-SIKKERHEDEN ER PÅ PLADS. DET ER ET ANSVAR, VI SKAL LØFTE SAMMEN.

It-sikkerhed kan lyde kedeligt og begrænsende, men handler i virkeligheden om at skabe forudsætningerne for alt det sjove og værdiskabende. Når fundamentet er i orden, og brugere og borgere har tillid til de digitale løsninger, de omgiver sig med og færdes på, kan digitaliseringen få fuld skrue. Sikkerhed er forudsætningen for den digitale transformation – fra den digitale kontakt mellem borger og offentlig myndighed eller patient og behandlersystem, over vores færden på sociale medier til det nye og spændende med kunstig intelligens og selvkørende biler.

It-sikkerhed er ikke kun en opgave for den enkelte borger og virksomhed. Tilliden til, at myndigheder, virksomheder og borgere kan opbevare og dele data på en sikker måde, er helt afgørende for den videre digitalisering i samfundet. Uden tillid til systemerne vil vi ikke kunne høste de store fordele ved øget digitalisering.

Såvel myndigheder som virksomheder og borgere oplever i stigende grad, at uvedkommende personer, virksomheder og endda nationer forsøger at få uretmæssig adgang og kontrol over kritiske data og systemer. Og det kommer vi kun til at opleve mere af i fremtiden.

IT-SIKKERHED ER ET FÆLLES ANSVAR

It-sikkerhed er ikke noget, vi kan overlade til myndigheder alene. Det er et fælles ansvar, der involverer myndigheder, virksomheder og borgere. Danske og europæiske myndigheder må sikre klare regler og foranstaltninger, der mindsker truslerne mod data og kritisk infrastruktur. Virksomheder skal gardere sig for at passe på forretnings- og kundedata og leve op til både tillid og regler. For borgere er det en selvstændig samfundsopgave at udvikle en kultur, hvor datasikkerhed og sikker adfærd på internettet er en naturlig del af dagligdagen.

I Danmark har vi taget de første vigtige skridt til at udvikle en national strategi for cyber- og informationssikkerhed. Strategien skal gøre danske myndigheder og private aktører i en række sektorer parate til at beskytte den danske digitale infrastruktur. Denne strategi skal der selvsagt arbejdes meget mere med i de kommende år.

Dansk Erhverv foreslår

- Den nationale strategi for cyber- og informationssikkerhed skal omfatte alle myndighedsniveauer.
- Folkeoplysningen om it-sikkerhed skal styrkes, f.eks. i uddannelsessystemet.
- Der skal vedvarende prioriteres strategiske investeringer i øget it-sikkerhed.

EU'S PERSONDATAFORORDNING SKABER NYE RAMMER FOR IT-SIKKERHED

Fra 2018 er kravene til behandling af personoplysninger blevet skærpet. Det indebærer en markant stigning i bødeniveauet for overtrædelse af reglerne om behandling af personoplysninger – op til 20 mio. euro eller 4 pct. af virksomhedens globale omsætning. Grundig vejledning til virksomhederne i, hvordan disse nye og komplicerede regler skal implementeres, er derfor af stor betydning for virksomhederne, så virksomhederne ikke uforvarende kommer til at behandle personoplysninger på en forkert måde. Og tilsvarende er vejledning af forbrugerne nødvendig, hvis de skal forstå de nye regler på den digitale spilleplade.

Samtidig skal myndighederne også gøres deres ansvar bevidst, når det kommer til it-sikkerhed. I den danske implementering af EU's persondataforordning er der lagt op til en skævhed mellem det offentlige og det private, når det kommer til it-sikkerhed og konsekvensen af at overtræde EU's persondatalov. Offentlige myndigheder med ringe processer og løsninger slipper med en løftet pegefinger, mens private leverandører risikerer bøder på op mod 4 procent af den globale omsætning.

Dansk Erhverv foreslår

- Reglerne for persondata skal harmoniseres i EU – ingen kan drage nytte af en dansk overimplementering.
- Der skal udarbejdes konkrete anvisninger i form af best practice-guides m.v. til virksomhederne. Dette skal hjælpe virksomhederne med at give den rigtige information og sikre samtykke, hvor det er nødvendigt. Dette kan f.eks. gøres i regi af PrivacyKompasset, der er forankret i Erhvervsstyrelsen.
- Datatilsynet skal gennemføre en informationskampagne målrettet forbrugerne, så de bliver mere bevidste om deres rettigheder og sættes i stand til bedre at kunne vurdere, hvornår de kan afgive personoplysninger i tillid til, at modtageren behandler dem sikkert og som aftalt.
- Der skal etableres en hotline, hvor virksomheder kan hente råd og vejledning for at blive klar til de nye persondataregler, som gælder fra maj 2018.
- Offentlige myndigheder skal kunne straffes på lige fod med virksomheder ved overtrædelse af de nye persondataregler.

Fra 2018 er kravene til behandling af personoplysninger derfor blevet skærpet. Det indebærer en markant stigning i bødeniveauet for overtrædelse af reglerne om behandling af personoplysninger – op til 20 mio. euro eller 4 pct. af virksomhedens globale omsætning.

STYRK IT-SIKKERHEDEN I DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Sikkerhed er helt central for et stadig mere digitalt samfund. Ryger tilliden, forsvinder fundamentet for en mindre og stadig mere effektiv (digital) offentlige sektor. Det gælder i kommuner, regioner og staten.

Der er brug for en it-sikkerhedsmæssig opstrammer. I dag skal myndigheder kun følge principperne i informationssikkerhedsstandarden ISO27001, men implementeringen halter. Første skridt er derfor større gennemsigtighed i og benchmarking af kommunernes digitale sikkerhedsniveau.

Der er stort fokus på offentlige it-projekter, når projekter ind i mellem er forsinkede, eller hvis der har været nedbrud i informationssikkerheden. Det giver en risiko for, at det ikke alene koster penge, men også skaber dårlige brugeroplevelser, nedetid for offentlige medarbejdere etc. I sidste ende kan det betyde, at den nødvendige digitalisering af det danske samfund udebliver, fordi digitalisering bliver en varm politisk kartoffel. En it-havarikommision kan forebygge leveranceproblemer, forsinkelser i udvikling samt nedbrud i informationssikkerheden ved indsamling og analyse af oplysninger, udarbejdelse af konklusioner herunder fastlæggelse af årsag(er) og/eller medvirkende faktorer samt udarbejdelse af anbefalinger til forbedring af udvikling, implementering og drift af større statslige it-projekter.

Denne kommission skal selvsagt være både objektiv og uvildig, så der aldrig kan være tvivl om dens integritet.

Dansk Erhverv foreslår

- KL, Danske Regioner og staten skal i en årlig redegørelse synliggøre deres arbejde med informationssikkerhed, herunder deres implementering af ISO27001.
- Der skal etableres en it-havarikommision, som gennem uvildige undersøgelser skal forebygge forsinkelser og nedbrud i større statslige it-projekter og -drift.

UDNYT MULIGHEDERNE I NEMID OG NEMLOGIN

Danmark er på mange måder foran, når det kommer til at give borgere og virksomheder en digital identitet: Stort set alle borgere og virksomheder har et NemID, som kan bruges til sikker kommunikation og digital selvbetjening. Der har været bump i opstartsfasen, og det samlede billede er ikke perfekt, men den politiske beslutning vækker international opmærksomhed og anerkendelse: At Danmark har gjort den digitale kanal obligatorisk, når offentlige myndigheder, virksomheder og borgere kommunikerer. Her har vi et godt fundament at stå på, og det skal vi udnytte i også den private sektor.

Et sted at udnytte det er på sundhedsområdet, hvor patienter i dag ikke har samme vilkår ved behandling i hhv. offentlig og privat regi. Mens det offentlige bruger Digital Post, foregår kommunikationen mellem privathospitalet og patienten ofte via fysiske breve. Det er både dyrt og besværligt, og der opstår et misforhold mellem patientens oplevelse hos det offentlige og det private sundhedstilbud. Problemet bunder i, at det private sundhedstilbud skal indhente separat samtykke og tilmelding fra borgeren for at kunne kontakte dem digitalt. Særligt for offentlige patienter er det en udfordring, fordi patienten primært går op i at blive behandlet i ét sammenhængende forløb og ikke i hvem, der behandler.

Digitaliseringsstyrelsen er i færd med at udvikle næste generation af det offentlige Digital Post. Her er der mulighed for at tænke det offentlige og private mere sammen og give lovhjemmel til at sende til borgeren digital post uden separat samtykke og tilmelding.

Det var helt rigtigt set, da man i planlægningen af NemID valgte, at løsningen skulle fungere på tværs af både offentlige og private. Det har løst besværet med, at man tidligere havde forskellige nøgler, der ikke snakkede sammen – en til banken, en til kommunen, en til SKAT osv. Alt det er historie. Danskerne har vænnet sig til én digital løsning, og det skal man også kunne drage nytte af i erhvervslivet – herunder på privathospitalerne.

Den nuværende løsning er imidlertid ikke fuldkommen. For mens NemID ("nøglen", papkortet) fra begyndelsen har været tiltænkt både offentlige og private tjenester, har NemLogin ("låsen", login-boksen) udelukkende været tænkt som en ren fællesoffentlig løsning. Det betyder, at mens SKAT og virk.dk bruger den samme logge-på-motor, skal eksempelvis banken bygge sin egen. For nogle kan der være et forretningsmæssigt rationale i at bygge sin egen løsning. Andre ville foretrække at kunne genbruge en fælles løsning, som allerede er velafprøvet. Det sidste er især relevant for virksomheder, som varetager offentlige opgaver, og som derfor har behov for et højt sikkerhedsniveau – sundhedsvirksomheden, den private jobkonsulent, den selvejende institution m.v.

Kontrakterne på NemID og NemLogin udløber i 2019, og Finansministeriet forbereder netop nu et nyt udbud. Det er første gang, at NemID (nøgle) og NemLogin (lås) udbydes samtidig. Det åbner for, at de to løsninger tænkes meget mere sammen.

Dansk Erhverv foreslår

- Digital Post skal åbnes for virksomheder, så de kan sende til borgere, uden at der skal indhentes samtykke hertil på forkant.
- Der skal åbnes for, at også NemLogin-komponenten kan benyttes af private virksomheder. Det vil især give fordel for eksempelvis sundhedsvirksomheder og andre, der varetager offentlige opgaver, at der er sømløst samspil mellem offentlige og private it-løsninger.

EN FAIR OG VELFUNDERENDE DIGITAL MARKEDSPADS

Et væsentligt aspekt af moderne it-sikkerhed er, at den digitale markedsplads fungerer på ordentlige vilkår for både virksomheder og forbrugere. Digitaliseringen skal komme hele samfundet til gode og ikke ende som et digitalt slaraffenland for digitalt tyveri og datamonopolisering. Intet af dette er befordrende for generel vækst og sund konkurrence.

På samme måde som man i detailhandelen kæmper mod butikstyveri, kæmper digitale producenter nemlig mod ulovlig distribution og kopiering af f.eks. film, musik, computerspil og bøger. Producenterne bag denne type produkter havde samlet set en omsætning på 33 mia. kr. og ca. 20.000 fuldtidsbeskæftigede i 2015. Det er brancher, som er i fremgang, ikke mindst i lyset af et stort eksportpotentiale. Samtidigt er det brancher, der baserer sig på kulturel kreativitet, der er vanskelig at sætte på formel. Det giver brancherne nogle helt særlige konkurrencefordele i en fremtid, hvor digitaliseringen medvirker til, at et stigende omfang af produkter og funktioner automatiseres, og at det unikke i højere grad efterspørges.

I England og Sverige har man gode erfaringer med at centralisere politiets indsats mod IP-kriminalitet (immaterielle rettigheder) og derved indsamle og opdyrke de specialiserede erfaringer og kompetencer, der er behov for, i stedet for en spredt og ufokuseret indsats i de enkelte politikredse. Det er samtidig vigtig at understrege, at det er en opgave for myndigheder/domstole og ikke op til internetudbydere at agere "indholdspoliti".

Ligeledes skal myndighederne mere målrettet sikre en sund digital konkurrence. Besiddelse af meget store mængder data om en virksomhed eller et marked svarer til at have adgang til virksomhedernes "personfølsomme" data. Og den viden kan bruges til at styre et marked og dermed forringe den konkurrence, som brugen af data ellers lægger op til.

Konkurrencereglerne åbner i dag for muligheder for at bekæmpe problemer med ulige magtforhold på markedspladsen, også når det kommer til data. Disse muligheder er dog endnu ikke udforsket eller udviklet tilstrækkeligt. I en digital tidsalder er det klart, at dette skal undersøges. Det betyder blandt andet, at der er behov for at genåbne den politiske diskussion af bookingportalers brug af prisklausuler. Konkurrencen i hotelbranchen er hæmmet af prisklausuler i kontrakterne med de store bookingportaler, der netop besidder en enorm og unik mængde data, som kan anvendes til påvirke markedspladsen som helhed.

Digitaliseringen skal komme hele samfundet til gode og ikke ende som et digitalt slaraffenland for digitalt tyveri og datamonopolisering. Intet af dette er befordrende for generel vækst og sund konkurrence.

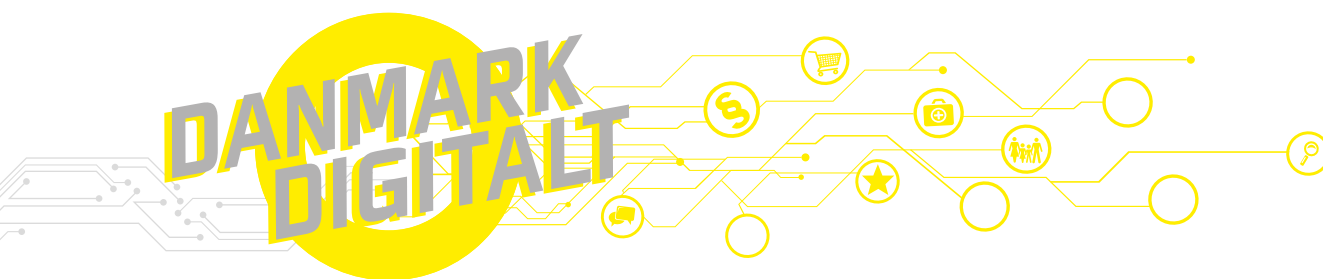
Dansk Erhverv foreslår

- Politiet skal samle efterforskning af ophavsretskriminalitet i en særlig enhed, f.eks. i Rigspolitiets Nationale Center for Cybercrime (NC3).
- Anklagemyndighedens ressourcer på området centraliseres, så der er de fornødne erfaringer og kompetencer til at føre tilgangen til den digitale kriminalitet up to date. Anklagemyndigheden skal have en klar kvalitativ målsætning om at udvikle den strafferetlige praksis, så den bliver tilpasset den digitale virkelighed.
- Det undersøges, om der inden for rammerne af nugældende lov kan dæmmes op for ulovlige aktiviteter, der skader det danske marked, eller om det kræver lovændringer. Det er vigtigt for at kunne skride ind over for digital piratkopiering, at anklagemyndigheden kan sige, at noget er ulovligt, uden at der først skal føres en lang straffesag mod en bagmand.
- Der igangsættes en oplysningsindsats over for ulovlig kopiering med vægt på at oplyse og guide brugerne til at bruge lovlige løsninger. Det kan f.eks. ske ved fornyet støtte til "Share With Care"-initiativet, der er et oplysnings- og blokeringsværktøj, som guider forbrugerne til at finde lovlige indholdstjenester.
- Netudbydere skal kompenseres for de byrder, som øgede sikkerhedskrav medfører.
- Erhvervsministeriet ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal undersøge, hvordan de eksisterende konkurrenceregler kan anvendes mere aktivt i sager om data.
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal undersøge, i hvilket omfang konkurrencen hæmmes igennem øget brug af data til fastsættelse af snævre prisklausuler – eksempelvis i hotelbranchen, hvor prisklausuler i dag pålægger hotellerne ikke at udbyde deres hotelværelse til en lavere pris på egen hjemmeside.

Kontakt

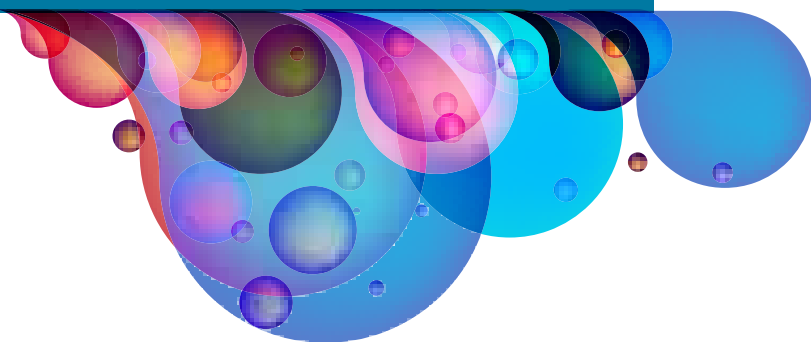
DANSK ERHVERV
T. 45 3374 6000
INFO@DANSKERHVERV.DK

LÆS MERE OM DANSK ERTHVERVS DIGITALE POLITIK,
ANALYSER OG ARRANGEMENTER PÅ:
WWW.DANMARKDIGITALT.DK

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og
arbejdsgiverforening for fremtidens erhvervsliv.

Vi repræsenterer et bredt udsnit af virksomheder og
brancher. Vores mission er at fremme konkurrencekraft
hos vores medlemmer i en globaliseret økonomi.

DANSK ERHVERV
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K
T. +45 3374 6000
WWW.DANSKERHVERV.DK
INFO@DANSKERHVERV.DK

